Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 102 (2997)
3 ДУШАНБА
МАЙ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПРАВДА саҳифаларида

☆ «Беш йиллика — миллионлар ижоди»—газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. Совет кишиларининг фидокорона меҳнати билан ўнинчи беш йиллик солномасига дастлабки шонли саҳифалар битилди. Улар нималар ҳақида ҳикоя қилади? — дейилади жумладан бош мақолада. — Индустрия ходимлари квартал планига қўшимча икки миллиард сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилдилар, саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан беш процент кўпайди. Қурувчилар «Тез, пишиқ, тежамли, замонавий техника асосида бунёд этамиз» шиори остида меҳнат қилишмоқда. Социалистик мусобақа давомида қатор ватанпарварлик ташаббуслари вужудга келмоқда, минглаб мусобақа қатнашчилари меҳнатга чинакам коммунистик муносабат намуналарини кўрсатмоқдалар.

☆ Лаос Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Лаос Халқ Демократик Республикаси Бош министри Кейсон Фомвихан бошчилигидаги Лаос Халқ Революцион партияси ва ҳукуматининг делегацияси курорт-шаҳар Сочи билан танишишни давом эттирмоқда.

• БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Коммунистик меҳнат зарбдори, моҳир пўлат эритувчи Геннадий Руденконинг номини Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводининг коллективи ҳурмат билан тилга олади. Ёшларнинг меҳрибон устози бўлган бу новатор ишчи смена-ойлик топшириқларини мунтазам равишда 130—140 процент адо этмоқда.

СУРАТДА: коммунист Г. Руденко.

Ю. Бутусов фотоси.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Сифатга эътибор

3-ун заводи коллективи КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун ўзаро социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқда. Заводдаги А. Қозоқбоев, С. Шокиров, Т. Шоюнусов бошлиқ бригадалар меҳнатни тўғри ташкил этиш, машина-механизмларнинг юксак унум билан ишлашини таъминлаш орқали ишлаб чиқаришда юксак суръатларга эришмоқдалар. Коллектив йил бошидан бери ишлаб чиқариб, реализация қилган сифатли ун маҳсулоти 17500 тоннадан ортиб кетди. Бу маҳсулотнинг ярми биринчи сортга ўтказилди.

Сўнгги йилларда корхонада ишлаб чиқаришни такомиллаштириш борасида кўпгина ишлар қилинди. Эскириб қолган ускуналар ўзгартирилди. Буғдойни ювадиган машиналар, сепаратор, шамол машинаси, буғдойдан тошни ажратиб олувчи машина ва бошқа жиҳозлар ўрнатилди. Ускуналарни модернизациялаш борасида ҳам бирмунча ишлар қилинди. Натижада корхона қуввати илгариги 150 тоннадан кунига 190—195 тонна сифатли ун ишлаб чиқарадиган даражага етказилди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ «САФИМИЗДА ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАСИН» ДЕГАН ШИОР ОСТИДА ИШЛАШ ҲАМДА КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИ ВА ИШ СИФАТИНИ ОШИРИШ ҲАРАКАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СОҲАСИДАГИ ТАШАББУСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Янгийўл шаҳри меҳнаткашлари кейинги йилларда саноат, транспорт, қурилиш ишлаб чиқаришини, маиший хизмат кўрсатиш ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Шаҳардаги барча корхоналар ва ташкилотлар тўққизинчи беш йилликда саноат ишлаб чиқариши планини муддатидан илгари бажардилар. Пландан ташқари 29,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари 134 процентни ташкил этди. Янги техникани жорий қилиш, технологияни такомиллаштириш, ишларни механизациялашни юксак даражага кўтариш йўли билан меҳнат унумдорлигини оширишда ижобий натижаларга эришилди. Меҳнат унумдорлиги беш йил ичида 26 процент ошди ва ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 87 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Иш вақтининг бекор кетишини қисқартириш, ишлаб чиқариш қувватларидан яхши фойдаланиш ва ишлаб чиқариш жараёнларини тобора интенсивлаштириш асосида фондларнинг берадиган самараси ортиб боряпти. Маҳсулотнинг сифати ва хиллари ҳамда бошқа техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланмоқда. Саноатда, транспортда, қурилишда материал, меҳнат ва пул сарфларини камайтириш учун кўп иш қилинмоқда.

Янгийўл меҳнаткашлари сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда ўнинчи беш йиллик планни бажаришга киришдилар. КПСС XXV съезди арафасида шаҳарда «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» деган шиор остида бошланган ҳаракат кенг қулоч ёйди. Ишлаб чиқаришдаги неча юзлаб энг яхши илғорлар—мураббийлар ёш ишчиларни ўз оталиғига олиб, бой тажрибаларини уларга ўргатмоқдалар. Шаҳар корхоналари ва ташкилотлари шу йилнинг тўрт ойи мобайнида халқ хўжалиги плани ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этдилар.

Эришилган муваффақиятлар шаҳар партия ташкилотининг меҳнаткашларни энг юксак кўрсаткичларни қўлга киритишга, партия ташкилотининг экономикага раҳбарлиги самарасини оширишга сафарбар қилиш соҳасида кенг кўламда олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасидир. Шаҳар партия комитети хўжалик раҳбарларини топширилган иш учун юксак масъулиятни сезиш руҳида тарбиялашга катта эътибор бермоқда, ишнинг аҳволини батафсил таҳлил этишни, меҳнат унумдорлигини, фондларнинг берадиган самарасини ошириш, маҳсулотнинг сифати ва хилларини яхшилаш учун ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва улардан тўлароқ фойдаланишни хўжалик раҳбарларига ўргатмоқда, план ва молия интизомининг бузилишига, аппаратда ортиқча ходимлар сақланишига, хўжасизлик ва исрофгарчиликка йўл қўяётган раҳбарларни масъулияти оширилмоқда.

Шаҳар партия комитети корхона ва ташкилотларнинг иш якунларини ҳар ўн кунда қараб чиқмоқда, мавжуд камчиликларни йўқотиш учун амалий чоралар кўрмоқда. Хусусан план топшириқларини бажармаётган цех, участка, сменаларнинг бошлиқлари билан, мастерлар ва айрим ишчилар билан кун сайин тарбия ишини пухта олиб бориш шаҳар партия комитети фаолияти практикасида мустаҳкам ўрин олди. Қолоқликни тугатишда уларга амалий ёрдам берилмоқда.

Социалистик мусобақани янада ривожлантириш, янги почин ва ватанпарварлик ташаббусларини ўрганиш ҳамда ёйиш, мусобақанинг боришидан ҳамманинг хабардор бўлишини яхши йўлга қўйиш, маънавий ва моддий омилларни бирга тўғри қўшиб олиб бориш соҳасида кўп иш қилинмоқда. Шаҳар партия комитети мусобақани уюштириб ва унга етакчилик қилиб, меҳнаткашларнинг профессионал маҳоратини ва умумий билим даражасини уларнинг иқтисодий билимини ошириш учун кенг кўламда иш олиб боряпти. Илғорлар тажрибаси, коммунистик меҳнат мактабларида ва иқтисодий таълим системасида ҳозир 4,5 мингдан зиёд киши ўқимоқда.

Шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига раҳбарликни доимо такомиллаштирмоқда, уларнинг диққат-эътиборини иш самарадорлиги ва сифатини оширишга, социалистик меҳнат интизомини тобора мустаҳкамлашга, меҳнаткашлар учун нормал ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароитларни вужудга келтиришга, меҳнаткашларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга жалб этмоқда.

Шаҳардаги ишчилар, инженер-техник ходимлар партиянинг ўнинчи беш йилликни самарадорлик ва сифат беш йиллигига айлантириш тўғрисидаги даъватига жавобан энг кам чиқим қилиб, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш учун ишлаб чиқариш резервларини қидириб топмоқдалар.

Корхона ва ташкилотларнинг коллективлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1976 йил учун оширилган янги социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. 1976 йилида реализация қилинадиган маҳсулот ҳажми юзасидан планни 18 декабрда бажариш мўлжалланди. Пландан ташқари 9,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, шу жумладан талайгина миқдорда пахта толаси, ўсимлик мойи, кондитер маҳсулотлар ва бошқа баъзи буюмларни тайёрлашга аҳд қилинди. Меҳнат унумдорлиги планда мўлжалланганига нисбатан 4 процент ортади, шу жумладан меҳнат унумдорлиги ўсишининг 70 процентига техникани тараққий эттириш йўли билан эришилади. Саноат маҳсулоти ўсишининг 90 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилади. Фондларнинг берадиган самараси 1975 йилдагига нисбатан 4 процент кўпаяди. Технологияни такомиллаштириш, янги машина-ускуналарни жорий қилиш ҳамда кадрларнинг малакасини ошириш асосида маҳсулотнинг сифати яхшиланади. 9 хил буюмни Давлат сифат белгисини олишга тайёрлаш ва маҳсулотнинг 110 та янги хилини ишлаб чиқариш учун ўзлаштириш мўлжалланди.

1976 йилдаги оширилган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш ҳамда ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун корхоналар ва ташкилотларда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва бутун иш сифатини ошириш юзасидан КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди ҳамда бу тадбирлар шаҳар партия-хўжалик активининг йиғилишида маъқулланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети 1976 йил учун янги, оширилган мажбуриятларни олган Янгийўл шаҳридаги корхона ва ташкилотлар коллективларининг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» деган шиор остида бошланган ҳаракатни янада ривожлантириш соҳасидаги ташаббусини маъқуллади.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, республика министрликлари ва идоралари Янгийўл шаҳри меҳнаткашларининг 1976 йил ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш мақсадини кўзда тутган ташаббусини ва «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» деган шиор остида бошланган ҳаракатни уюштириш тажрибасини қўллаб-қувватлашлари ва кенг ёйишлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар, район комитетларига, министрликлар ва идораларга ишлаб чиқариш самарадорлигини, меҳнат унумдорлигини, фондларнинг берадиган самарасини янада оширишга, материал, меҳнат ва пул сарфларини камайтириш, маҳсулотнинг сифати ва хилларини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва ўнинчи беш йиллик даврида бу тадбирларни амалга ошириш таклиф этилди.

Республика газеталари ва журналлари редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига Янгийўл шаҳри меҳнаткашларининг, шунингдек уларнинг ташаббусига қўшилган коллективларнинг оширилган социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини мунтазам суръатда кенг ёритиш топширилди. Ишлаб чиқаришдаги энг яхши тажрибаларни ва айрим коллективларнинг қолоқлик сабабларини конкрет мисоллар билан аниқ-равшан кўрсатиб бериш зарур.

Асбобсозлик заводининг меҳнат аҳли ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари адо этишга интилиб буюртмаларни ўз муддатида сифатли тайёрлаб беряпти.

СУРАТДА: корхонанинг смена топшириқларини бир ярим баравар адо этаётган деталчиси Ф. Мустафоева.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ЭГАЛАРИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи 20 апрелда 14 миллион 14 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, маҳсулотни реализация этиш бўйича 4 ойлик планини муваффақиятли бажарганди. Шундан кейин тикувчилар иш суръатини янада тезлаштириб сўнгги ўн кунда тўрт ойлик планга қўшимча 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Тикувчилар бу муваффақиятга ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантиришни тезлаштириш, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг комплекс системасини жорий этиш, ишчи ва инженер-техник ходимлар малакасини ошириш, ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш орқали эришдилар. Бирлашма қўлга киритган муваффақиятда 2, 3, 7-тикув цехлари ҳамда тайёрлов цехи коллективларининг ҳиссаси салмоқли бўлди. Бу цехларнинг коллективлари йил бошидан бери бир неча марта мусобақада ғолибликни қўлга киритишди.

Тикувчилар ўртасида кенг авж олаётган шахсий мусобақада тикувчи-мотористка Р. Ю. Сидоренко, дазмолловчи Ш. Султонова, бичиқчи Г. Ф. Закритнаялар пешқадамлик қилишяпти. Бу илғорлар республикадаги ўн новатор ишчининг ташаббусига қўшилиб, бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш учун кураш олиб боришяпти.

Корхонада яна бир қувончли воқеа бўлди. Коллективга йилнинг биринчи кварталидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи область комитетининг кўчма Қизил байроғи тантанали суратда топширилди.

Қурувчиларга мукофотлар

Тўққизинчи беш йилликда ва унинг сўнгги йилида катта муваффақиятларга эришганлиги учун «Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш тресги коллективига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Шу куни трест коллективига яна бир юксак мукофот — шаҳар партия комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва шаҳар комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳам топширилди. Коллектив қурувчилари бу мукофотга 1976 йилнинг биринчи кварталида шаҳардаги қурилиш-монтаж ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун сазовор бўлдилар.

Байроқларни ғолиб трест коллективига Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Б. А. Зайцев топширди.

Трест қурувчилари 1976 йил учун оширилган янги социалистик мажбуриятлар олишиб, пландан ташқари 10 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширишга аҳд қилдилар.

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ САМАРАСИ

«Спецэлеватормельстрой» ихтисослаштирилган қурилиш-монтаж тресги коллективи 1975 йил 25 декабрда тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан илгари адо этганлиги ҳақида рапорт бериб, пландан ташқари 600 минг сўмлик ишларни амалга оширди. Беш йил мобайнида трест 50 дан ортиқ халқ хўжалиги объектларини қуриб, фойдаланишга топширди. Трест коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида қўлга киритган юксак муваффақиятлари ва 1975 йил, шунингдек, беш йиллик планни муддатидан илгари бажарганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Трест коллективига бу юксак мукофотни Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский топширди.

• Тошкент жаҳонига

МИЖОЗЛАР ТАШАККУРИ

Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Таштекстильмаш» заводи коллективи Болгария, Польша, Чехословакия, Руминия каби 35 мамлакатнинг тўқимачилик саноат корхоналарига машиналар етказиб бериб, улар ташаккурига сазовор бўлмоқда.

Орденли корхона ишчилари буюртмаларни ўз вақтида жўнатиш учун бор имкониятлардан самарали фойдаланиб, бу борада муваффақиятларга эришмоқдалар. Заводда ўнинчи беш йилликнинг растлабки йили биринчи квартал экспорт плани муддатидан аввал адо этилди. Машинасозлар Болгарияга ўнга яқин замонавий тўқимачилик машиналари ва бир неча минг сўмлик эҳтиёт қисмлар етказиб бердилар. Шунингдек, апрель ойида Европанинг бир қатор буюртмачи мамлакатларига ҳам йигирув ва тўқимачилик машиналарининг катта туркуми етказиб берилди.

Май ойи буюртмаларини ҳам муддатидан аввал бажаришга аҳд қилган машинасозлар, Май байрами арафасида Чехословакияга яна бир неча тўқимачилик машинаси жўнатишди.

Оширилган мажбурият қабул қилинди

Собир Раҳимов райпишчеторгида ўтган беш йилликда товар обороти плани 37 процентга ошиб, пландан ташқари озиқ-овқат маҳсулотларидан 11 миллион сўмлик сотилди. Районда 18 та янги савдо шохобчаси очилиб, 24 та магазин замонавий, ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулига ўтказилди.

Тўққизинчи беш йилликдаги юксак кўрсаткичлари ва ўтган йилдаги муваффақиятлари учун райпишчеторг коллективига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи тантанали суратда топширилди.

Аҳил коллектив оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Барча турдаги товар обороти плани 28 декабрда бажарилиб, пландан ташқари тўрт минг сўмлик маҳсулот сотилади.

МИЛЛИОНЕР ҲАЙДОВЧИЛАР

7 ва 16-МАРШРУТДА ҚАТНОВЧИ ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРДАН А. ЛАВРОВ, В. ГОЛИКОВЛАРНИНГ ҲАР БИРИ МАНЗИЛИГА ЕТКАЗГАН ЙЎЛОВЧИЛАРИ СОНИ БИР ЯРИМ МИЛЛИОНДАН ОШДИ.

Бу ҳар иккала ҳайдовчи намунали маршрутда ишлайди. Улар 2-троллейбус парки транспортчилари ўртасида биринчи бўлиб беш йиллик планни 4 йилда бажариш ташаббуси билан чиққан эдилар.

Х. Рўзиев ва А. Кузнецовлар ҳам уларнинг издошларидир. Бу илғорларнинг ташиган йўловчилари миллиондан ошди.

2-троллейбус парки коллективи транспортларни вақтида йўлга олиб чиқиб, биринчи квартал йўловчилар ташиш планини ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлди. 9 миллион 750 минг ўрнига 9 миллион 902 минг йўловчи манзилга етказилди.

КИТОБ ҲАФТАЛИГИ

А. Навоий номли театр майдони қайта ремонт қилингач, яна кўркамлашиб кетди. Одатдагидек, байрам кунлари бу майдон меҳнаткашларнинг ҳақиқий сайилгоҳига айланди.

Бугун эса бу ерда оммавий—сиёсий китоблар кўргазмаси очилди. Ҳафталик давомида шаҳримиздаги 1, 9, 11, 15, 16, 19, 23-каби қатор китоб магазинлари савдо кўргазмасида қатнашади.

Китобсеварлар кўргазмадан оммабоп ва КПСС XXV съезди материаллари тўпламлари, партия ходимлари учун ўқув қўлланмалари каби истаган китобларини харид қилишлари мумкин.

Шунингдек, китоб ихлосмандлари ва қатор нашриётларнинг ходимлари билан учрашув бўлади. Ҳафталикда адабиётлар учун буюртмалар қабул қилинади.

Дастурхон безаги

«Ўртоқ» кондитер фабрикаси коллективи ўнинчи беш йилликни яхши меҳнат суръатлари билан бошлади. Йил бошидаёқ кўпгина илғор бригадалар беш йилликни тўрт ярим йилда бажариш мажбуриятини олишди. Мажбуриятлар катта, шу боисдан ҳам корхона ишчилари меҳнатни берилган ваъданинг устидан чиқадиган, ҳар бир иш жойида энг юксак унумдорликка эришадиган қилиб ташкил этмоқдалар.

Коллектив биринчи квартал планини муваффақиятли бажарди ва планга қўшимча 96 минг сўмлик турли хил маҳсулотлар реализация қилди. Ирис ишлаб чиқарадиган цех коллективи яхши муваффақиятга эришди. Бу цехга фабриканинг кўчма Қизил байроғи берилди.

Байрам олди социалистик мусобақасида турли хил конфетлар ишлаб чиқарадиган В. Низомов бошлиқ бригада биринчиликни қўлга киритди. Бу ерда қоғоз қутиларга ва целлофан пакетларга қадоқланган турли хил кондитер буюмлардан 47 тоннаси чиқарилди.

• «Халқлар дўстлиги» комплекси қурилишининг фондига

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Бизнинг «Гордорстройремонт» трестимиз янги Тошкент қурилиши билан тенгдош. Трест ҳам 1966 йили ташкил қилинган. Биз ўшанда республикамиз пойтахтини қайтадан қуриш учун қардош республикалардан шаҳримизга ташриф буюрган қурувчиларга яқиндан ёрдам кўрсатиб, ер ости йўллари объектлари ва ободонлаштириш ишларида иштирок этардик. Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети топшириғига биноан трестимиз коллективи янги проспект ва магистрал йўлларни қуришда жонбозлик кўрсатиб, меҳнат қилди.

Янги Тошкент бунёд этилди. У билан биргаликда бизнинг трестимиз ҳам улғайди, коллективимиз ичида ўз ишини пухта биладиган усталар етишиб чиқди. Фақат тўққизинчи беш йиллик мобайнида «Гордорстройремонт» коллективи 33 та йирик объектларни фойдаланишга топширди. Булар ичида 22 та янги кўчалар бўлиб, уларнинг узунлиги 46,4 километрни ташкил этди. Йўловчилар учун қулай бўлган Шота Руставели ва Муқимий кўчасидаги ер ости йўллари, Волгоград кўчасидаги Ҳарбий мемориал аҳил коллективимиз томонидан бунёд этилди. В. И. Ленин номли майдон, В. И. Ленин музейи филиали территорияси, янги аэровокзал атрофи ва Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг янги бўлимларининг қурилишида коллективимизнинг ҳиссаси борлигидан ҳамиша фахрланамиз.

Биз қардошлик ва дўстлик рамзи бўлган «Жасорат» монументи қурилишининг бош пудратчиси бўлганлигимиздан фахрланамиз.

Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни арафасида — 30 апрелда биз лойиҳада белгиланган барча қурилиш-монтаж ишларининг ҳаммасини бажардик.

«Жасорат» монументи ёнида 11-«Висотстрой» трести қурувчилари «Халқлар дўстлиги» музейи биносини бунёд этишмоқда. Бизнинг ҳамкасбларимиз барча қурувчиларга, лойиҳачиларга, корхона, ташкилот ишчиларига, Тошкентнинг барча аҳолисига мурожаат қилиб, уларни «Халқлар дўстлиги» мемориал комплекси қурилишига ўз ҳиссаларини қўшишга даъват билан чиқишди.

Биз уларнинг бу ташаббусларига тўла қўшилиб, 1976 йил 15 майда ўз иш жойимизда тўрт соат ишлаб берамиз. Ҳамма ишлаган ҳақимиз «Халқлар дўстлиги» комплекс қурилишига ажратилади. Биз ўзимизнинг камтарин меҳнатимиз билан серқуёш Ўзбекистон пойтахти — янги Тошкент қурилишига ҳисса қўшганимиздан бахтиёрмиз.

«Гордорстройремонт» трести коллективи топшириғига биноан: Н. Зисман — трест бошлиғи А. Эгамбердиев — партия ташкилоти секретари; И. Чупринина — комсомол комитети секретари; Х. Қосимов — Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери, автокран машинисти, С. Алмазов, — Тошкент шаҳар Советининг депутати, слесарь, С. Юнусов — Ўзбекистон ССР-да хизмат кўрсатган қурувчи.

• Футбол

ИШОНАРЛИ ҒАЛАБА

Кеча футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги турида Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари ўз майдонларида Ростов-Дон шаҳрининг АСК командаси устидан 2:0 ҳисобида ишонарли ғалаба қозондилар. Бутун учрашув давомида ҳужумкорлик билан ўйнаган пахтакорчиларнинг устунлиги яққол сезилиб турди.

Тўпларни меҳмонлар дарвозасига 36-минутда В. Фёдоров ва 49-минутда Е. Жуков киритдилар. Бу ғалабадан сўнг «Пахтакор» очколари сонини еттитага етказиб, лига пешқадамларига етай деб қолди.

Навбатдаги учрашувларни ҳамшаҳарларимиз сафарда — 8 майда Бокуда «Нефтчи» ва 13 майда Кутаисида «Торпедо» командалари билан ўтказадилар.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

«ТЕЗ, ТЕЖАМЛИ ВА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНИКА АСОСИДА ҚУРИШ — КАПИТАЛ ҚУРИЛИШДА ЮКСАК САМАРАДОРЛИККА ЭРИШИШНИНГ ШАРТЛАРИДИР. БИНОБАРИН, БИЗ КЎП МИЛЛИОНЛИ ҚУРУВЧИЛАР АРМИЯСИ АЙНИ ШУНДАЙ ИШЛАШИГА АМИНМИЗ».

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Коммунистик меҳнат зарбдори Турсунмуҳаммад Назаров 15 йилдан бери агрегат заводида баракали меҳнат қилиб келмоқда. Коллектив ўртасида обрў қозонган бу токарь йигит кунлик топшириқларни мунтазам равишда 140 процентга етказиб адо этади.

СУРАТДА: Т. Назаров.

И. Шонноғомов фотоси.

БАРЧА ИМКОНИЯТЛАР САФАРБАР

«1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да бинокорлик материаллари саноатини, қурилиш конструкциялари ва деталлари саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилган. Жумладан, мамлакатимизда беш йил мобайнида бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ҳажми 1,3 баравар кўпайтирилади ҳамда бу саноатда меҳнат унумдорлиги 24—26 процент ўсади.

Мана шу режаларни дастуриламал қилиб олган пойтахтимиздаги 5-ғишт заводлари бошқармаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ баракали меҳнат қилиб, барча соҳада қувончли натижаларни қўлга киритишяпти. Меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик байрами 1 Майни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасида актив қатнашган бошқарма аҳли тўрт ойлик планни муддатидан бир ҳафта аввал бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Ўтган тўрт ой мобайнида корхона шаҳримиз қурилишларига 35 миллион донадан ортиқ пишиқ ғишт етказиб берди. Бундан ташқари меҳнат унумдорлигини ошириш, материал ва маблағларни тежаш, машина-механизмлардан унумли ишлашини таъминлаш борасида ҳам салмоқли ютуқлар қўлга киритилди.

Бошқарма заводларида меҳнат илмий ташкил этилганлиги, резервлардан билиб фойдаланилаётганлиги, маҳсулот сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун кенг кураш олиб борилаётганлиги муваффақиятлар омили бўляпти. Ҳар бир смена, бригада коллективлари ўзаро мусобақалашиб, ойлик, декада топшириқларини зиёдаси билан бажаришга муваффақ бўлмоқдалар.

Барча заводларда социалистик мусобақа яхши ташкил этилган. Унга ҳар ойда ва кварталда якун ясалиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилади. Йил бошидан бери 1, 2, 4-ғишт заводи коллективлари бир неча марта мусобақада ғолиб чиқишди.

Коллективда республикамиздаги ўн новатор ишчининг ташаббуси кенг қўллаб-қувватланди. Ишчилар ўртасида вақтдан ўзиб меҳнат қилаётганлар сони тобора ортиб бормоқда. 1-ғишт заводининг ғишт пиширувчиси Владимир Голобуков, 3-ғишт заводи қаловчиси Мукамбар Гильязов, 2-ғишт заводи қаловчиси Василий Гвоздеев, Қурбон Жалолов, 1-ғишт заводи қаловчилари Боймат Ҳожиматов, Анатолий Глюковлар ҳозир 1978—1980 йиллар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти. Бошқармадаги бригадалараро мусобақада Вера Федюхина, Турсунбой Ҳайитбоев, Иброҳим Қаландаров етакчилик қилаётган коллективлар пешқадамлик қилишяпти. Бу бригадалар беш йиллик топшириқни тўрт йилда бажариш учун интилиб, маҳсулот сифатини яхшилаш ва меҳнат самарадорлигини оширишда ажойиб ютуқларни қўлга киритишяпти.

Коллективнинг беш йилликнинг дастлабки йилидаги режалари улкан. Меҳнатсеварлар бу йил пойтахт қурилишларига 104 миллион 500 минг дона пишиқ ғишт етказиб беришга аҳд қилишган. Бундан ташқари коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш, материал ва маблағларни тежаш, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича ҳам катта мажбуриятларни олди.

— Коллективимиз ўтган йили жуда яхши меҳнат қилганди, — дейди бошқарма директори Сиддиқ Муҳамедов. — Йилнинг тўртинчи кварталида СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли корхоналар ўртасида йўлга қўйилган мусобақада пешқадамликка эришиб, министрликнинг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофотини қўлга киритгандик. Бу йилги ишларимиз ҳам чакки эмас. Бу тўрт ойлик меҳнат натижаларимиздан кўриниб турибди. Биз янги беш йилликнинг биринчи йили учун қабул қилган ваъдамизнинг устидан чиқиш учун бундан буён ҳам бутун имкониятларни ишга солиб, меҳнат суръатини жадаллаштираверамиз.

Бошқарма заводларини кўздан кечирсангиз, директорнинг айтган бу сўзи чин эканлигига ишонч ҳосил қиласиз. Ҳозирги пайтда коллективда юксак меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Ғишт пиширувчилар зиммага олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун интилиб, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўпроқ маҳсулот юклаб чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

•БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

Янги ютуқларни кўзлаб

Коммунистик меҳнат зарбдори Саодат Тоҳирова кўп йиллардан буён Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси попоп цехида илғор смена мастери бўлиб ишлайди. У бошчилик қилаётган участка мунтазам равишда юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради. Мастернинг ўзи эса кўпгина нодир маҳсулотларнинг авторидир.

СУРАТДА: С. Тоҳирова.

М. Нуриддинов фотоси.

Тўққизинчи беш йилликда пойтахтимизда турар жойлар қурилишида катта муваффақиятларга эришган Уй-жой қурилиш тресги коллективи сифат ва самарадорлик беш йиллигида янги ютуқларни кўзлаб меҳнат қиляпти.

Трест қурувчилари қўлга киритаётган ютуқларда илғор иш усулларидан самарали фойдаланиш, тежамкорлик ва меҳнат унумдорлигини юксалтириш учун белгиланган тадбирлар асосий омил бўлди. Ўтган йили трестда 387 бинокорни бирлаштирган 14 бригада коллективи москвалик бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобин методида ишлаб, катта муваффақиятларни қўлга киритди. Бу бригадалар биноларни монтаж қилиш муддатини 18—20 процентга, пардозлаш ишлари муддатини эса 16 процентга камайтиришга муваффақ бўлдилар. Айрим объектлар қурилишида эса меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириқлари 130 процентдан ҳам ошириб бажарилди.

Бу бригадалар қурилиш муддатларини камайтириш билан бирга объектлар таннархини арзонлаштиришга ҳам муваффақ бўлдилар. Злобинчи бригадалар қабул комиссияларига топширган 59 та объектнинг смета бўйича нархи 167.6 минг сўмга қисқарди. Бу 1974 йилдагидан 10,4 процент кўпдир. Трестга қарашли монтаж бошқармасининг Злобин усулида ишловчи бригадалари тежаган қимматли иш вақти ҳисобига 72 квартирали битта турар жой биносини бунёд этиш мумкин. Шу бошқармага қарашли В. Якубович, П. Мусинлар бошчилик қилаётган злобинчи бригадалар ва бошқа бригада пудрати асосида ишловчи коллективларнинг ҳар бири пландагидан ташқари 2 та ва 1 тадан уйларни монтаж қилиб беришди.

Коллектив Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1976 йил учун юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Ана шу мажбуриятларга кўра бу йил трестда хўжалик ҳисоби асосида ишловчи бригадалар сони 27 тага етказилди. Шу йилнинг биринчи апрелидан бошлаб эса 20 та бригада коллективи ишбай асосида ишлай бошлади. Бу трестдаги барча бригадаларнинг 50 процентини ташкил этади.

Бинокорлар бу йил бригада пудрати методини такомиллаштириш учун зарур тадбирлар ҳам белгилашган. Масалан, монтаж бошқармасидаги хўжалик ҳисобида ишловчи бригадалар билан, улар ишлаётган объектларнинг пойдевор қисмини қурувчи ва пардозловчи «Ташмосстрой», «Ташросстрой» бошқармалари билан, шунингдек, «Ташсантехгазмонтаж» трестининг 1-монтаж бошқармаси, «Узэлектроремонт» трестининг 2-монтаж бошқармалари ўртасида шартномалар тузилди. Бу шартномалар бригада пудрати асосида қурилаётган объектларда асосий пудратчи ва ёрдамчи пудратчиларнинг бир-бирига панд бермасдан мувофиқ ишлашига имкон беради. Натижада бригада пудратининг асосий принципи — моддий манфаатдорликдан қурувчилар тўла баҳраманд бўладилар. Шунинг учун бош пудратчи ва ёрдамчи пудратчи бригадалардан иборат «Бригада совети» тузилди. Бу советнинг вазифалари келишилган шартномада конкрет белгилаб берилган.

Тўққизинчи беш йиллик зарбдори Виктор Алексеевич Демидов бошлиқ злобинчи бригада коллективи трестда биринчилардан бўлиб, «Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш» бўйича республикамиз 10 илғорининг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Бу бригада бу йил смета нархи 3470 минг сўм бўлган 10 та кўп қаватли бинони монтаждан чиқариш бўйича ёрдамчи пудратчилар билан шартнома тузган.

КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун фидокорона меҳнат қилаётган уй-жой қурувчилар шу йилнинг биринчи кварталида 4151 минг сўмлик бош пудрат ишларини бажариб, планни муддатидан илгари адо этдилар. Ана шу давр мобайнида 22131 квадрат метр уй-жой майдони фойдаланишга топширилди. Коллектив 1 Май байрамини муносиб кутиб олиш учун апрель ойида ҳар қачонгидан зўр уюшқоқлик билан меҳнат қилиб, бош пудрат бўйича 1589 минг сўмлик қурилиш ишларини амалга оширдилар.

Трест бунёдкорлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили планларини 25 декабргача бажариб, йил охиригача пландан ташқари 250 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга аҳд қилишган. Трестга қарашли 3-йирик панелли уйсозлик заводи коллективи эса планга қўшимча йиғма темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқаради. Шунингдек, 2300 квадрат метр уй-жойлар пландан ташқари фойдаланишга топширилади.

Бугунги кунда трест коллективи бутун куч-ғайрати зиммага олинган ана шу юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қаратилган.

Т. НАЖМИЙ,
«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

ЮЗ МИНГ СЎМ ТЕЖАЛАДИ

Тошкент электрон техника заводининг мутахассислари асбобларни сифатига қараб хиллайдиган ярим автомат ясадилар. Бу янгиликнинг жорий этилиши натижасида йилига 20 минг сўм тежалди ва 10 ишчини бошқа ишга ўтказиш мумкин бўлди.

Корхонада ўлчов операцияларини автоматлаш ва механикалаш йўлидан борилмоқда. Деталларни хиллайдиган автоматлар, буюмларни контроль қилиб турадиган пульт классификатор ярим автомат ва бошқа оригинал қурилмалар ясалди ва улар яхши ишлаб турибди. Экономистларнинг ҳисоб-китобларига кўра, буларнинг ҳаммаси заводнинг йилига қарийб 100 минг сўм тежашига имкон беради.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ПРОГРАММА АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

ДЕҲЛИ. Андхра-Прадеш, ғарбий Бенгалия ва Гужарат штатларида оммани ҳукуматнинг 20-моддадан иборат социал-иқтисодий программасини бажаришга сафарбар қилиш кампанияси муваффақиятли давом этмоқда. Бу кампания коммунистларнинг ташаббуси билан ўтказилмоқда. Андхра-Прадеш штатидаги қишлоқларга бошланган юришга Ҳиндистон Компартияси миллий кенгашининг бош секретари Ражешвара Рао бошчилик қилмоқда. Бу юришнинг қатнашчилари неча ўнлаб қишлоққа бориб, жуда кўп оммавий митинглар ўтказдилар, деҳқонлар билан алоҳида-алоҳида суҳбат қилдилар.

Деҳқонлар ҳукуматнинг прогрессив социал-иқтисодий программасини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Бу программа деҳқонларнинг турмуш даражасини яхшилашга қаратилган. Шу билан бирга программанинг амалга оширилишини назорат қилиш юзасидан жойларда комитетлар тузиш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилмоқда. Қулоқларнинг ва помешчикларнинг қаршилигини бостириш учун шундай комитетларни тузиш зарур.

Ҳиндистон Коммунистик партияси ўтказаётган кампания омманинг активлигини ошириш, уни социал-иқтисодий ўзгаришлар йўлидаги курашга сафарбар қилиш учун катта аҳамиятга эгадир.

Комбинат иш суръатини оширмоқда

ВАРШАВА. Польшада нефть химиясининг энг янги корхоналаридан бири Гданьскдаги нефтехимия комбинати ишлаб чиқариш суръатини тобора оширмоқда. Корхона мамлакатга бензин, ёнилғи аралашмаси, бошқа маҳсулотлар етказиб бермоқда. Айни вақтда техника ва технологик асбоб-ускуналарни синаб кўриш давом этмоқда. Янги объектларни ишга туширишга тайёргарлик кўрилмоқда. Шу ойнинг ўзида реформинг ишга туширилиши керак. Бу эса юксак октанли бензин ишлаб чиқариш имкониятини беради.

Қурилиш майдонида ёнилғи ва мой ҳосил қилувчи установкалар тез суръатлар билан қурилмоқда. Бу установкалар 1977 йилнинг биринчи ярмида фойдаланишга топширилиши лозим.

ПОКИСТОННИНГ ФАРМАЦЕВТИКАСИ

КАРОЧИ. Давлат фармацевтика саноатини ривожлантириш — Покистон ҳукумати олдида турган энг муҳим вазифалардан бири ҳисобланади. Кейинги вақтларда энг янги дори-дармонлар тайёрлаш, уларнинг сифатини назорат қилиб туриш юзасидан бир қанча конкрет тадбирлар кўрилди. Силга қарши ва безгакка қарши дорилар ишлаб чиқарила бошланди. Фармацевтика корхоналари ва хусусий фирмаларнинг фаолияти устидан назорат ўрнатилди. Бу тадбир мамлакатнинг дорихоналарида дори-дармон хилини кўпайтиришга ва нархини арзонлаштиришга имкон берди.

Лекин қийинчиликлар тамомила йўқотилган эмас. Давлат соғлиқни сақлаш министри Жаҳонгир Алининг айтишича, Покистон шу ерда ишлаб чиқарилаётган дори-дармон етишмаслигидан уларни чет эллардан кўплаб келтиришга мажбур бўлмоқда.

Министрнинг сўзларига кўра, мамлакатда қимматбаҳо дори-дармонлар билан яширинча савдо қилиш, тегишли рухсатномасиз шундай дориларни тайёрлаш ҳоллари учраб турибди. Кўпгина дорихона ва хусусий фирмаларнинг эгалари баъзи хил дори-дармонни омборларда йиғиб қўйиб, уларни «тахчил» қилмоқдалар, сўнгра эса нархини кўтармоқдалар. Хусусий фирмалар ва дорихоналар сифатсиз дори-дармон тайёрланаётганлиги ҳам маълум бўлди. Бундай дори-дармонларнинг ишлатилиши кўнгилсиз натижалар келтириши мумкин эди.

САЁҲАТ МАВСУМИ АРАФАСИДА

БУДАПЕШТ. Венгрия — саёҳатгоҳ мамлакат. Балатоннинг хушманзара соҳилларида Дунай дарёсининг бурилиш жойида Матра тоғи этакларида ва мамлакатнинг бошқа курорт районларида ҳар йили чет эллардан келган 8 миллиондан кўпроқ меҳмон дам олади. Май ойида бошланадиган янги саёҳат мавсумига ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди. Меҳмонхоналар капитал ремонт қилинди ва қайта қурилди, туристик базалар ва мусофирхоналар тартибга солинди. Бу йил Венгрия Халқ Республикасидаги меҳмонхоналар ва базаларда айни бир вақтнинг ўзида чет эллардан келган 160 минг турист жойлаштирилиши мумкин.

«Аванти» газетасида эълон қилинган хабар

РИМ. «Аванти» газетаси Американинг қурол-яроғлари Эрон орқали Мисрга етказиб берилиши тўғрисида хабар қилди. Газета Эрон шоҳи ўз қуролли кучларидаги қурол-яроғларнинг бир қисмини Мисрга бериш тўғрисида Оқ уйнинг қилган илтимосига рози бўлди. Маълумки, Эрон бу қурол-яроғларни Америка Қўшма Штатларидан олиб турибди.

Оқ уйнинг бу тўғрида шоҳга илтимос қилишига икки нарса сабаб бўлди. Биринчидан, Оқ уй сайлов арафасида Садатга бевосита қурол-яроғ етказиб беришни мумкин эмас, деб ҳисоблайди. Шунинг учун ҳам Оқ уй қандай қилиб бўлмасин конгрессни четлаб ўтмоқчи ва Исроилга тарафдор бўлган кучли гуруҳнинг эҳтимол тутилган салбий ҳаракатидан қутилиш учун бу ишни ғоят сир сақламоқчи. Иккинчидан, Американинг маслаҳатига қарамай, Европа мамлакатлари Мисрга Садатнинг Европага қилган сафари чоғида сўраган иқтисодий ва ҳарбий ёрдамни бериш учун бирон бир арзигулик иш қилмади. Бунга Европадаги кўпгина мамлакатларнинг ўз бошидан кечираётган иқтисодий кризиси ёки Мисрга берадиган кредитларининг оқибатидан Европадаги мамлакатлар хавотирланаётганлиги, ёки Мисрдаги вазият ҳозирча ноаниқ бўлиб, гўё Садат қилган бурилишдан кейин тегишлича барвақт эмаслиги сабаб бўлса керак.

Исроилнинг васийлари жим турмаяпти

ВАШИНГТОН. АҚШдаги сионистларнинг васийлари Исроилга Америка ҳарбий ёрдамини тағин ҳам кўпайтиришга қаратилган кампанияни активлаштириб бормоқда. Капитолий тепалигидаги Тель-Авивнинг адвокатлари чет давлатларга ёрдам бериш тўғрисидаги ҳукумат қонун лойиҳасида кўзда тутилган шундоқ ҳам катта пул 2,2 миллиард доллардан ташқари Исроилга бериладиган ҳарбий мададни яна 550 миллион доллар кўпайтирилишига харчанд уринмоқдалар.

Исроилнинг тарафдорлари қўшимча мадад бўлмаса, Исроилнинг хавфсизлиги «жиддий хатар» остида қолади, деб ҳукумат ва жамоатчиликни ишонтиришга уринмоқдалар.

Обзорчиларнинг фикрига кўра, сионистларнинг бу кампанияси Американинг таниқли сиёсий арбоби, сенат ташқи ишлар комиссиясининг собиқ раиси У. Фулбрайт айтган: «Америка конгрессининг исроилликлар назорат қилиб турадилар» деган сўзлар нечоғлик ҳақлигини яна бир карра тасдиқлайдилар.

ҚАБИҲ УЙДИРМА

ҚОҲИРА. «Ал-жумхурия» газетаси Совет-Ливия дўстона муносабатларига доғ тушириш мақсадида қабиҳ бир уйдирмани эълон қилди.

Миср газетаси гўё Совет Иттифоқи Ливиядаги Уқба Биннафия ҳарбий базасини ишғол этди ва «база устида совет қизил байроғини кўтарди», деб даъво қилди. Шу кулгили ва беъмани уйдирма авторининг сўзига қараганда, «Базани СССРга топшириш» тўғрисидаги буйруқни Ливия революцион қўмондонлиги кенгашининг раиси М. Каддафий берган эмиш.

СССР Яқин Шарқда ўзи учун бирон бир наф ёки устунликни қидирмаётганлигини ва албатта, ҳарбий базаларга эга бўлишга интилмаганлигини араблар дунёси яхши билади. «Ал-жумхурия»нинг қўпол уйдирмалари фақат араб халқларининг душманларига, империализм, сионизм ва реакция кучларига қўл келади холос.

СОВЕТ ЭКСПОЗИЦИЯСИ ШУҲРАТИ

ПРАГА. Брно шаҳрида очилган кенг истеъмол моллари халқаро ярмаркасида томошабинлар совет экспозициясини ғоят қизиқиб кўздан кечирмоқдалар. 10 та ташқи савдо ташкилоти, шунингдек СССР Енгил саноат министрлиги ўзининг 3 мингдан кўпроқ экспонатларини намойиш қилмоқда.

Янги гидроэлектростанция

БУХАРЕСТ. Руминия Социалистик Республикасида бу беш йил ичида жами қуввати 1 миллион 700 киловаттдан иборат янги гидроэлектростанциялар ишга туширилади. Руминия энергетикасини ривожлантиришнинг перспектив плани 1990 йилда республиканинг гидроэнергетика ресурсларидан янада тўлароқ фойдаланишга эришишни назарда тутади.

Японияда яшовчи бир миллиондан ортиқ аёллар фақат уй ишлари билан шуғулланишади. Уларнинг ишлашлари учун ҳеч қандай шароит йўқ. Яқинда бу аёллар Токиода иш талаб қилиб намойиш ўтказдилар.

СУРАТДА: намойиш қатнашчиларидан бир группаси.

ТАСС фотохроникаси.

НОЁБ МЕТЕОРИТ ЁМҒИРИ

Яқинда Хитой матбуоти Цзилинь шаҳри яқинига тушган ноёб метеорит ёмғири тўғрисида хабар берди. Соат 15 дан 2 минутлар ўтганида осмонда катта олов шар пайдо бўлди, тез орада у портлади ва парчалари ҳар ёққа учди. Шулардан бири ерга тушганида диаметри 2 метрдан каттароқ воронка ҳосил қилиб, ер бағрига 6 метрдан чуқурроқ кирди. Жами 500 квадрат километрдан ошиқ майдонга метеорит ёмғир тушди. Ҳозирга қадар шу метеоритнинг юздан ортиқ парчаси йиғилди. Уларнинг энг каттаси 1770 килограммга боради. Ҳозирга қадар АҚШда сақланиб келинаётган 1078 килограмм оғирликдаги метеорит жаҳонда энг катта ҳисобланарди.

•Маҳаллада нима гап?

АКТИВЛАР БОШЧИЛИГИДА

Фрунзе районидаги Абдулла Авлоний номли маҳалла шу ердаги активлар ёрдамида кун сайин кўркамлашиб бормоқда. Оталиқ ташкилотлари ва маҳалла қарияларининг бир ёқадан бош чиқариб, ҳаракат қилишлари туфайли 300 дан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган хонадонларнинг ҳаммаси табиий газ билан таъминланди.

«Қизил Ўзбекистон», «Баҳодир», «Прядильная» кўчалари янада обод қилинди. Бўржар яқинида ташкил қилинган пенсионерлар боғи қайта реконструкция қилиниб, ҳақиқий кўнгил очар масканга айлантирилмоқда. Фақат шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида маҳалла территориясида 1500 туп мевали, 2 минг тупдан ортиқ манзарали кўчатлар ўтказилади.

Ободончилик, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга маҳалла активларидан Т. Юнусов, Н. Рихсиев, С. Мусаев, Т. Пономарчук, А. Тошхўжаев сингарилар маҳалла комитети раиси И. Юнусов бошчилигида фаол иштирок этмоқдалар.

Қ. МАЛИКОВ.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАДА

Шу кунларда Тошкент технология техникуми ўқувчилари ўз практикаларини шаҳримиздаги 2-ун комбинатида ўтказмоқдалар. Ўқитувчи О. Исоқов бошчилигидаги студентлар ўз билимларини иш жараёнида синаб кўрмоқдалар, бригадир В. Султонов бошчилигида ишлаб чиқаришни қандай олиб борилиши билан яқиндан танишмоқдалар.

КАВЛАШДИ-Ю, КЎМИШМАДИ

Бешқайрағоч массивидаги бир қанча кўчалардаги хонадонларни табиий газ билан таъминлаш мақсадида кўчалар қазилди, трубалар ҳам ётқизилди. Лекин уни кўмишни қурувчилар яна эсдан чиқаришди. Масалан Шароф кўчасини олайлик, узунлиги 400 метрдан зиёд бўлган ана шу кўчанинг асфальтини бузишиб, тупроқларни дуч келган ерга тўкиб кетишди.

Худди шунингдек, Акмал Икромов номли маҳалланинг 12 та кўчасида телефон ўтказиш учун кўча йўлкалари бузилиб, кабель ётқизилди. Мана икки йилдан ошдики, икки километрдан ортиқ бўлган бу ўзига хос чуқурчалар кўмилмаётир. Қачонгача қурувчилар бошлаган ишларини охирига етказишмайди. Шаҳар «Ташгаз» ва телефон тармоқлари бошқармасидагилар нега энди бошлаган ишларини охирига етказишмайди.

Л. ҲАМИДОВ,
пенсионер.

ҲАБИБИЙ,
Ўзбекистон ССР халқ шоири

ЯНГИ ДУНЁ

Қаҳрамон эл янги даврон, янги дунё қилдилар,
Ҳар муқаддас дилдаги мақсадни барпо қилдилар.
Кўп замонлар эрди бу ҳурлик тилак жононимиз,
Жилвагар айлаб жаҳонда мажлисоро қилдилар.
Бўлди бу ҳурлик деган давлатга тенг эркак аёл,
Берди дил кўзгусига сайқал, мусаффо қилдилар.
Маърифат хуршиди озод ўлкамизга сочди нур,
Илми йўқ бир қанча нодонларни доно қилдилар.
Бир неча сув кўрмаган қирлар, адирлар устида,
Ҳар томонда юргизиб сувларни дарё қилдилар.
Ташна чўлларда оқ олтин ундириб, обод этиб,
Боғу бўстон шаҳру қишлоқларни пайдо қилдилар.
Янги давроннинг суриб даврин Ҳабибий ялла қил,
Сўзла ўз эркингда яйраб, сўзда гўё қилдилар.

ЕТТИ ЮЛДУЗ

Кўрсатди ҳур Ватанга дийдор етти юлдуз,
Меҳнаткаш элга бўлмиш ҳамкор етти юлдуз.
Ҳар қайсида фазилат ҳар турли энг шарафли,
Ҳар кеча кўкда кезгай бедор етти юлдуз.
Бахту зафар, саодат, ғайрат, муҳаббат, иқбол,
Меҳнатдир исми доим сайёр етти юлдуз.
Майдонда қаҳрамонлар қилмоқда қаҳрамонлик,
Не истар, андин ортиқ тайёр етти юлдуз.
Ўлкам яшил тус олди гул-гул, очилди яшнаб,
Шудгор либосин этди зангор етти юлдуз.
Кўкка боқиб оқ олтин ўсмоқда юзни кўзлаб,
Куз фасли юзни қилгай изҳор етти юлдуз.
Сайр айладим Ҳабибий етти оғайни бирла,
Билдирди ҳарна бўлса асрор етти юлдуз.

ЎРТОҚЛАРНИНГ УЧҚЎРҒОНГА ТАКЛИФИ

Эй, қадрдон дўстлар, қиш кетди, келди ёзлар,
Бош чекиб ердан гиёҳлар, ёзлардир созлар.
Келса Учқўрғонга меҳмонжонларим деб навбаҳор
Бердилар муч тепаси ўз ҳуснига пардозлар.
Ранг-баранг гуллар чечаклардан безалмиш ранг-баранг
Сабза ранг баҳмал ёзиб йўл узра пойандозлар,
Марҳамат айланг ғанимат навбаҳор айёмида.
Ваъдага бўлсин вафо кўп қилманг энди нозлар.
Мунтазирлик ҳаддин ошди тинди кўз йўлга боқиб,
Қосидим етганда тўхтовсиз қилинг парвозлар.
Ўйнашайлик яйрашиб шаббодалаб, шаббодалаб,
Қанча кўп бўлса Ҳабибийга бу суҳбат озлар.

ҲАЁТ

Кимки дунёга келибдир, эҳтиром этгай ҳаёт,
Жону дил бирла севиб, аввал салом этгай ҳаёт.
Эркалатгай эрта—кеч меҳри юракда мавж уриб,
Бағрига олгай қучоқлаб, яхши ном этгай ҳаёт.
Ким жаҳонда хилма-хил шарту-шароитлари бор,
Ўргатиб турмуш русумин, интизом этгай ҳаёт.
Умр ўтар сувдек оқиб бир лаҳза турмай, тўхтамай,
Давр ўтар поённи билмай, субҳу шом этгай ҳаёт.
Унсу улфат халқ аро бўлмас мураккаб дўстлар,
Бўлса ахлоқу адаблик хушкалом этгай ҳаёт.
Кўз юмиб риҳлат қилур бўлса мабодо бир киши,
Бирга икки-уч бадал қойим мақом этгай ҳаёт.
Яхшилик васфи билан ким ўлса, номи ўчмагай,
Эй, Ҳабибий, то абад зикрин давом этгай ҳаёт.

ЎЙНАШИБ

Яйрадик, ўсдик, кўнгиллар бўлди гулзор ўйнашиб,
Чеҳралар очилди бир-бирга бўлиб ёр, ўйнашиб.
Чолғулар, савту садолар саҳналарда ранг-баранг,
Чоргоҳ, роҳа, баёт, ушшоқу гулёр ўйнашиб.
Янги-янги базму суҳбатлар, ўйинлар, кулкилар,
Яхши-яхши бир неча таннозу дилдор ўйнашиб.
Саф чекиб, қўл ушлашиб, рақс айлаганда парпираб,
Кўрсатурмиз турли санъатларни, ҳушёр ўйнашиб.
Ўйлаб-ўйлаб завқимиз дилларга сиғмас ҳар нафас,
Лаҳза ҳам йўл бермагаймиз ғамга зинҳор ўйнашиб.
Бу туганмас давлату олий ютуқлар биздадир,
Айлагаймиз ҳар маҳал юзларда изҳор ўйнашиб.
Бир тану бир жону бир дил, э азиз ўртоқлар,
Яшнамоқ даврин Ҳабибий қилди ашъор ўйнашиб.

ИСТАСАНГ

Боғла меҳнатга муҳаббат, гулшану боғ истасанг,
Илму фан бирла диёри гуллаган чоғ истасанг.
Ҳур Ватан ҳамкори бўл, тинчу омон бўлмоқ учун,
Чин адолатпарвару қудратли байроқ истасанг.
Меҳнатим роҳат бўлур деб ишлаганда тер тўкиб,
Ишла озод эл билан покиза тупроқ истасанг.
Иш уза кўрсат жасорат, қаҳрамон колхозчи бўл
Мевалар шарбатга тўлган, қанду қаймоқ истасанг.
Пахта майдонига боқ равшан қилур кўзларни деб,
Яшнаган феруза рангли тоза япроғ истасанг.
Бор ўзингда яйраб-ўйнаб истироҳат қилгали,
Бағри кенг конларга тўлган хушҳаво тоғ истасанг.
Меҳрибон чин ошноларни Ҳабибийдан сўра,
Жонкуяр дўсту вафоли ёру ўртоқ истасанг.

ОДОБ

Одам аҳлин зийнати, одоб ила ахлоқ эрур,
Жумлаи олам бу зийнатлар учун муштоқ эрур.
Ҳар кишининг қадри ўлчангай адаб, ахлоқ ила,
Беадаблар қадри йўқ, савлатли пуч ёнғоқ эрур.
Ўзгани кўрган ўзин кўргай харид кўзгусида,
Акси гар бўлса мусаффо, келгуси порлоқ эрур.
Жон бағишлар баъзиларнинг оқилона сўзлари,
Суҳбати ширин мулойим яъни ҳам қаймоқ эрур.
Маърифат, меҳнат, муҳаббатдан сўз очгай яхшилар,
Баҳраманд этмоқда чун гулёр ила ушшоқ эрур.
Яхши ахлоқ устида сўзлар камол топсин, камол,
Ҳар азиз инсон учун хоҳ, шаҳр ила қишлоқ эрур.
Эй, Ҳабибий, эҳтиром этсанг бани одамни сен,
Қайда бўлсанг сўзларинг ўткир, юзинг ҳам оқ эрур.

● Санъат оламида

ҚАДИМИЙ ҲУНАРНИНГ ТИКЛАНИШИ

Ўзбек халқининг қадимги санъати сирлари авлоддан-авлодга ўтмоқда. У асрлар мобайнида шу даражада такомиллашдики, ҳозирги пайтда ўта ҳайрат билан қаралади, халқ таланти ва унинг ижодкорларига юксак эътибор берилади.

Ўзбек амалий санъат асарлари кўплаб халқаро кўргазма ва ярмаркаларда фахрий диплом ҳамда мукофотлар билан тақдирланган. Миллий гиламлар, ўймакорлик ва темир жилокорлиги, кулолчилик ва заргарлик, каштачилик янада кенг оммалашди ва сўнгги йилларда халқаро майдонда кенг тан олинди.

Санъат омилкорлигининг ўзига хос техник ва бадиий усуллари сирларини кўпинча фақат бир авлод оиласига маълум бўлар баъзан, устанинг ўлими — ўша соҳанинг асрлар мобайнида йўқ бўлиши билан баравар эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин миллий бойликни асрашни давлат ўз зиммасига олди, қадимги Шарқ меъморчилиги ёдгорликлари, деворлардаги ажойиб ўймакорлик намуналарини қайтадан тиклаш учун миллионлаб сўм маблағ ажратилди. Халқ ижодининг янада равнақ топиши учун барча имкониятлар ҳар томонлама ишга солинмоқда. Бадиий саноат ташкил топди: анъанавий халқ ҳунармандчилиги буюмлари ишлаб чиқарадиган фабрика ва устахоналар пайдо бўлди. Шунингдек, амалий санъат ишлари билан профессионал рассомлар ҳам шуғулланишяпти.

Бу тадбирлар натижасида халқ ижоди ва йўқолиб бораётган ҳунармандчилик қайтадан тикланди. Ваҳоланки, ўтган асрнинг охирги йилларида мис ўймакорлиги билан машҳур бўлган Хева, Қўқон ва Тошкент каби қадимги ўзбек шаҳарларида бу ҳунар эсдан чиқа бошлаган эди. Ёш ўймакорларнинг жонбозлиги ва ғайрат-шижоати туфайли сўнгги йилларда бу ноёб ҳунар яна ўз шон-шуҳратини тиклай бошлади.

Ўзбекистонда шу кунларда маҳаллий амалий санъат анъаналарига алоҳида эътибор берилмоқда. Илгари ҳар бир шаҳар ва қишлоқ ўз айрим ҳунармандчилиги билан ажралиб турар эди. Халқ амалий санъат буюмлари ниҳоятда оддий усулда, аниқроғи, хонаки устахоналарда тайёрланар эди. Қўли гул бухоролик ҳунармандларнинг зар тўнлари, дўппи, нимча ва белбоғлари бутун Шарқда машҳур эди. Натижада, бу шаҳарда ҳозирги пайтда янги замонавий фабрика қурилди.

Наманган ва Марғилоннинг янги фабрикалар конвейерларидан, қадимдан машҳур бўлган «ипак йўли» бўйлаб, 20 мамлакатга нафис шоҳи буюмлари йўл олмоқда.

Риштон шаҳарчасида бир неча йил илгари қад кўтарган кулолчилик заводи, ҳозирги пайтда йилсайин бир миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

Тошкентда ташкил қилинган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институти Ўзбекистондаги халқ амалий санъати анъаналари ва унинг ҳозирги замондаги тенденцияларини ўрганади. Махсус амалий санъат мактабларида қобилиятли йигит ва қизлар халқ ҳунармандчилигининг барча турлари бўйича таълим олишмоқда. Республикада ўн учта ана шундай мактаб ишлаб турибди. Ўқувчилар стипендия олишади, уларга таниқли ҳунарманд усталар дарс беришади, санъат сир-асрорлари билан батафсил ўртоқлашади.

Хоразмлик ёғоч ўймакори сулоласининг бошлиғи Ота Полвонов яқинда 105 ёшида вафот қилди. Моҳир устанинг талантли шогирдлари бўлмаганда, бу ҳунарни авлоддан-авлодга боғлайдиган ип бўлмас эди. Қўли гул Ота Полвонов кўп нарсани мерос қолдирди. Тошкентнинг ҳар бир азиз меҳмони, албатта, Алишер Навоий номидаги академик опера ва балет театрига ташриф буюради. Ажойиб бинога, узукка гавҳар ўрнатилганидек, бир-биридан бежирим эшиклар ўрнатилган. Бу эшикларни уста Полвонов миллий услубда тайёрлаган эди. Бугунги кунда унинг шогирдлари ёшларга ёғочга гул ўйиш силлиқ ва чиройли орнаментлар бунёд қилиш ҳунарини ўргатмоқдалар. Ота Полвоновнинг талантли шогирдлари — Амин Рўзметов, Бектурди Раҳмонов, Жаббор Отажоновлар унинг ҳунарини беками-кўст давом эттирмоқдалар.

Дарҳақиқат, санъат — халқ қалби сифатида, вақт билан ҳисоблашмайди, ўзининг қадимий ва навқиронлигини йўқотмайди.

В .САДОВНИКОВ,
АПН мухбири.

Адабиёт ва санъат

Суратларда — табиат манзаралари

Тошкент тўқимачилик комбинатининг Ю. Гагарин номли маданият саройида Тошкент шаҳар ва пойтахт область фотоҳаваскорлик тўгараклари қатнашчиларининг кўргазмаси очилди.

Кўргазмада Тошкент шаҳар «Коммунальник» клуби қошидаги «Лантан» ҳаваскорлик фотоклуби, Чирчиқ шаҳридаги «Химик» маданият саройи қошидаги халқ фотоҳаваскорлик студияси, Ангрен шаҳар маданият уйи қошидаги «Дўстлик», Олмалиқ металлургия комбинати маданият саройининг фотоҳаваскорлик клублари тўгараклари иштирок этмоқда.

Кўргазмада 300 га яқин фотосурат намойиш этиляпти.

С. БИЛОЛОВ.

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия ҳамда шоира Гулчеҳра Жўраевалар билан учрашув бўлиб ўтди. Институт студентлари учрашувда Ҳамид Олимжоннинг «Зайнаб ва Омон» поэмасидан саҳна намойиш этишди. Шундан кейин студентлар Зулфия шеърларидан ўқишди. Қизғин мушоира бошланиб кетди.

Учрашув сўнгида шоиралар ўзлари ёзган янги шеърлардан ўқиб бердилар.

КЎРГАЗМА МАВЗУИ — ПОРЛОҚ КЕЛАЖАК

АММОН. Бу ердаги Совет маданият маркази биносида Исроил босиб олган территорияларда яшовчи араб рассомлари суратларининг кўргазмаси очилди.

Исроил оккупациясига қарши, азалдан арабларники бўлган ерларни озод қилиш учун кураш, фаластинлик араб халқининг порлоқ келажаги тўғрисидаги орзу — рассомлар асарларининг асосий мавзусидир. Бу рассомларнинг кўплари Исроил маъмурлари томонидан қамоққа ташланган бўлиб, шу сабабли ўз суратларининг кўргазмасига кела олмадилар.

Кўргазмани очиш маросимида Иордания ахборот министри Салоҳ Абу Зайд, бошқа расмий кишилар ва Иордания пойтахти жамоатчилигининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

Бахт қўшиғим

Айтиб берай, тингла беармон,
Бахт йўғрилган ҳур ёшлигимни
Қадамимда гуллар напармон —
Шаффоф нурга туташлигимни.

Қувончимни кўклам еллари,
Борлиқ олам —жаҳонга элтинг.
Кўнгил рамзи, айтинг гулларим,
Ҳеч армони борми бу элнинг!!

Бахт қўшиғим тингласа само,
Чақноқ юлдуз парпираб ёнар.
Мағрур ой ҳам бизга маҳлиё
Нур улашиб, бирга қувонар.

Рашкдан булут ёқасин йиртса,
Мен қуёшга қўшилиб кулгум
Мурғак куртак қуёш-ла бўртса,
Унда пинҳон менинг соф туйғум.

Иқболимни кўриб қўй, сен ҳам,
Тўлқинлари гап уқмас денгиз,
Дардинг олиб, бўлолсам малҳам,
Шунинг ўзи қувончдир тенгсиз.

Дил сўзимни эшитгил ўзинг,
Қалбга қувонч, ғулу солган зот.
Сен туфайли шод боқар кўзим,
Сенинг билан бахтим умрбод.

Раҳима СОДИҚОВА.

Яқинда Узбекистон телевидениe студияси ёзувчи Одил Ёқубовнинг «Биллур қандиллар» асари асосида спектакль тайёрлаб, томошабинларга туҳфа этди. Асарни Узбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати М. Мирзааҳмедов саҳналаштирган.

СУРАТДА: телеспектаклдан бир кўриниш.

Р. Сухов фотоси.

РЕВОЛЮЦИЯ ЙИЛЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ

ЎҚУВ СПЕКТАКЛИ

Озарбайжонда Совет ҳокимияти эндигина оёққа турган пайт, Боқувсиз, етим болалар тақдири, уларни тарбиялаш ҳамда ватан учун фойдали кишилар қилиб етиштириш муҳим вазифалардан бири бўлиб турарди. Шунинг учун кўплаб «Болалар уйлари» ташкил этила бошланди. Уларга қаровсиз болаларни жалб этиш лозим эди.

Мана шу муҳим, давлат аҳамиятига эга бўлган иш ва уни амалга оширишда учраган қийинчиликлар Озарбайжон драматурги Юсуф Азимзоданинг «Онажон» номли пьесасида ўз аксини топган. Яқинда ана шу асарни Островский номидаги театр ва рассомлик санъати институтининг актёрлик бўлими битирувчилари саҳнага қўйдилар. Асарни актёрлик маҳорати ўқитувчиси, доцент Р. Сайфуддинов саҳналаштирди.

Спектаклдаги асосий ролларни студентлардан А. Обидова, К. Мирходиев, Х. Мусабоев, А. Сулаймонов, Ў. Юсупов ва бошқалар ижро этишди.

Янги спектакль томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди. У студентларни ўқиш давомида олган назарий ҳамда амалий билимларини намойиш этди.

А. МИРҲАБИБОВ.

СУРАТДА: спектаклдан кўриниш.

Автор фотоси.

Қизғин тараддуд

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛАТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ ТОШКЕНТ-76 КИНОФЕСТИВАЛИ

Шаҳримиз Осиё, Африка, Латин Америкаси мамлакатларидан келадиган меҳмонларни кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

Тошкентдаги кинотеатрларда ҳам ана шу йирик анжуманга ҳозирлик кетмоқда. Кинотеатрларнинг ташқи қиёфаси янада кўркамлаштирилиб, янги жиҳозлар келтирилмоқда. Залларда намойиш қилиш учун стендлар. кўргазмалар тайёрланмоқда.

Санъат саройи бу сафарги кинофестивалда янада гавжумлашиб кетади. Унинг 500 томошабинга мўлжаллангган қўшимча биноси фойдаланишга топширилиб, ҳозир қардош Венгриядан келтирилган янги ўриндиқлар ўрнатилмоқда. Бундан ташқари шаҳримизда фестиваль арафасида яна иккита кинотеатр фойдаланишга топширилади. Бу самолётсозлар шаҳарчасида қурилган 600 ўринли ва агрегат заводининг янги кинотеатридир.

«Кўкча», «Дружба», «Тошсовет 50 йиллиги», «Москва», «Чайка», «Нукус», «Ҳамза» каби кинотеатрларда ҳамшаҳарларимиз билан кино санъаткорларининг қизғин учрашувлари бўлади. Ўзбек томошабинлари бу ерда севимли актёрлари билан учрашадилар.

Санъат саройида ва «Чайка» кинотеатрида совет ва чет эл киноси билан томошабинларни янада кенгроқ таништириш мақсадида бир қанча кўргазмалар ташкил этилади. Бундан ташқари саноат корхоналарида, олий ўқув юртларида фестиваль иштирокчилари билан ҳамшаҳарларимизнинг унутилмас учрашувлари бўлади. Гўзал Тошкентимизда Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларидан келадиган меҳмонлар учун барча шароитлар яратилмоқда.

Ҳаким НАЗИР

ФЕРУЗА ОСМОН

(ҲИКОЯ)

I

Водий районларидан биридаги станцияга поезд келиб тухтаганда кун оғиб қолган, шаррос баҳор ёмғири қуйиб турарди. Вагонлардан гуриллаб тушган одамлар бир лаҳзада атрофга тузиб кетишди. Қуш нусха қуйлак, иилтироқ пиджак, бели бизбизак ва почаси қопдай шим кийган, сочи елкасига тушган бир ўспирин одамлардан ажралиб узини четга олди. Борар ерини билмагандай ўнг сўлига аланглади, пиджаги ёқасини кўтариб қўйди-да, оғир чамадонини ортмоқлаб станциянинг нариги ёғидаги пастқам бостирма томон юрди. Шу кетишида гўё биров кўриб қолишидан ҳадиксирагандай орқасига қараб-қараб оларди. Бостирма — бозор чекасидаги чойхона бўлиб, ёмғирдан ўзини панага олган, усти-бошидан шоферларга ўхшаган бир неча ёш-яланг чой ичишиб утирарди. Чамадонли ўспирин уларга қарамаёқ бир бурчакка бориб ўтирди. Бақалоққина жуссаси ва ишшайган башарасидан чойхўрлар ичида энг кичик кўрингани негадир кўзларини жаланглатиб ўспиринга тикилди-да, бирданига:

— Ҳей, бола, Набимисан ўзинг? — деб шанғиллади ва қўпол пахталик камзулда ғилдирагандай келиб ўспириннинг елкасига қўл ташлади. Успирин нима деярини билмай бақалоққа тикилиб қолди.

— Ҳей, ж-жа пўриммбой бўволиб кўзингни шира босдими, деймана?!

— Э, Салиммисан, ўзгариб кетибсан ўзинг ҳам! — деб Наби пиджагининг ёқасини туширди-да, Салим билан қучоқлаша кетди.

— Сен билан кўришмаслигим керак эди-ю, кўнглим бўлмади-да! — деб жаврашга тушди Салим. — Кетганингдаям хайрлашмадинг, кейин ҳам хат ёзмадинг. Дадангни стансада кўриб сўровдим. Жуда вақтлари чоғ: «Ўртоғинг ана пойтахтда студент!» деб керилиб қўйдилар.

— Дадамни қачон кўрувдинг?

— Утган ҳафта, узоқ жойга кетаётган эканлар...

Салкам бир йил кўришмаган икки синфдош ҳали ҳоли-аҳвол сўрашиб бўлганича йўқ эди. Шоферлар ўриндан қўзғолишиб:

— Ҳой, тўппонча, вақт бўлди! — деганча чиқиб кетишди.

— Қизиқ-ку, нега «тўппонча» дейишади сени? — деди ажабланган Наби.

— Ҳаммага лақаб тўқиб юришади бу шоферлар, — деди Салим.

Унга бу лақаб, томдан тараша тушгандай шанғиллаб гапиргани, юришлари бесаранжом, шошқалоқ ва айниқса гавдаси гупчакдаккина бўлгани учун қўйилганми, ўзи ҳам билмасди. — Хўп, қолганини йўлда гаплашаверамиз, бирга кетасанми, пўрим?

— Қаерга борасан ўзинг? — деди Наби, бу шавақи оғайнисидан дарров янги лақаб ортирганига ғаши келиб.

— Совхозга-да. Уғитга чиққанмиз. Охирги рейс. Машиналар тўлган бўлса ҳозир жўнаймиз.

Наби иккиланиб турувди, Салим шоширди:

— Ҳалиям эски ланжлигинг қолмадими! Ё биров чиқмоқчими оп-кетгани? Ўйлаб тур, Ҳозир шу ердан ўтамиз.

Набининг кўнгли, чойхонада бирон соат ўтириб, қош қорайганда йўлга чиқиш эди. Бироқ бу ёмғирли ҳавода кечаси ўз қишлоғига борадиган машина учратадими-йўқми, учратмаса чамадони билан қаерда қолади? То у аниқ тўхтамга келгунча ташқаридан самосваллар гумбирлаб ўтиб қолди. Улардан биттаси эшикда тўхтаб, ундан:

— Қани, ҳей пурим, чиқасанми! — деган овоз шанғиради.

Наби чиқди. Лиммо-лим селитра ортиб брезент ёпилган самосвалнинг кабинасига ўтирди.

— Ана иш мундоқ бўпти, ошнам. Қарабсанки, кўз очиб юмгунча қўриққа етиб турибмиз-да.

— Ия, қўриғингда нима қиламиз?

— Ахир бригадамиз ўша ерда-ку! Ўқувга берилиб кетиб янгиликлардан орқада қолибсан, пўримбой! «Асал Шокированинг комсомол-ёшлар қўриқ бригадаси» деса, билмаган одам йўқ-ку ҳозир.

— Бу янгилик қачон бўлди? — деди Асал номини эшитиб юраги ҳаприқиб тушган Наби.

— Шу қиш бошидан. Бир куни совхоз директори катта мажлис чақирди-да: «Биз янги ер очишга киришамиз. Бу ишда бизнинг ишонган тоғларимиз ёшлар бўлади. Қани, кимки юраги дов бериб, шунга қўшиламан деса қўл кўтарсин» деди. Шунда Асал ҳаммамиз билан имлашиб келишган бўлди-да, шартта ўрнидан туриб: «Бизнинг мактабдаги меҳнат бригадамиз ўқишни битирган, энди бутунича қўриққа кўчишга тайёр!» — деб юборди. Шу-шу сендан бошқа синфдошлар қўриқ очишиб ётибмиз.

— Тўхтаб тур-чи, мактаб бригадасига бошлиқ Жалил эмасмиди?

— Орқада қолибсан, дедим-ку. Жалил куздаёқ армияга кетган. Урнига холавачханг Асал Шокирова бўлган.

— Асалнинг ўзи шуни хоҳладими?

— Қаёқда! Узимиз талаб қилдик. Нега десанг, болалардан бошлиқ бўлса жанжал кўп чиқади. Ҳаммаси Ҳасан-Ҳусандай тенгдош эмасми, ҳеч бир-бирига бўйсунгиси келмайди. Қизлардан бўлувдики, ҳамманинг попуги пасайди-қолди. Асал ҳам бошда пишиқлик қилиб: «Агар мени бригадир бўлсин десанглар, айтганимга юрасанлар. Кимки чатоқлик қилса, гинаси ўзидан» деб огоҳлантириб қўйган. Энди қарабсанки, жанжал ҳам йўқ, сансалорлик ҳам. Антмоқчи, қизлардан тағин биттаси бориди-ку, шаддот Ҳури, уни табелчи қилиб қўйди. Болаларни додини беряпти иккиси бир бўлиб. Ана шунақа қилиб десанг, ҳаммаси янги — бригадирдан тортиб, еримиз, шийпонимизгача. Ҳозир борамиз. Сен янги шийпонимизни томоша қилиб, холавачангминан отамлашиб олгунингча мен самосвални ағдараман-да, кейин қишлоққа қайтамиз.

Холавачаси билан тўсатдан кўришувга юраги бетламаган Наби, сирбой бермади. Олдин қишлоғига бормаса бўлмаслигини айтди.

— Ия, ҳей, соғинмадингми-а шунча юриб! — Салим чиппа-чин ажабланди. — Ундай бўлса нима қилдик-а?..

Қишлоққа ярим йўлдан ўнгга бурилиб кетиш керак. Машинанинг юк билан айланиб юриши ноқулай. Буни тушуниб турган Наби, ўз қишлоғига бурилиш жойда тушиб қолмоқчи бўлди.

— Тўхта, шундоқ пўрим уст-бош билан ёмғирда суробинг тўғри бўб қолади, ундан кўра бизнинг уйга кириб тургин. Ярим соатда қайтаман-да, сени ойингга обориб топшираман.

Салим ўртоғини кўчага кираверишдаги ўз қўрғончасига ташлаб кетди. Наби Салимнинг бувиси билан қишлоқ янгиликларидан суҳбатлашиб ўтирди. Суҳбат айланиб Набини қизиқтирган гапга — Асал устига келганда бир хунук хабар эшитди-ю, дили ғаш тортиб кетди. Кампир тайёрлаган чой заҳар бўлиб томоғидан ўтмади. Салимни кутишга тоқати қолмай, ўрнидан қўзғолди.

Ҳамон шивалаб турган ёмғирда сувга тушган мушукдай ивиб уйига етганда қош қорайган, онаси ўчоқ бошида овқатга уннамоқда эди. Уғлининг кутилмаганда кириб келишидан ҳам қувониб, ҳам ажабланиб қолган Мавжуда опа, уни бағрига босаркан, тилига сўз келмасди. Ниҳоят эсини йиғиб:

— Каникулгами? — деган эди.

— Бутунлай, ойижон, — деб юборди Наби.

— А, ростданми, болам, нечук?

— Очиғини айтсам хафа бўлмайсизми, ойижон? — деди Наби, кийимини алмаштирганча уйга кириб келаркан ва дадасининг йўқлигини билса ҳам, қайта аниқлади. Дадасининг Россияга мева олиб кетганини эшитгач, Наби бемалол гапга тушди: қишки имтиҳонлардан ўтолмагани, институтдагилар «энди ўқиёлмайсан» деб ҳужжатларини қайтариб берганини билдирди. Наби, бу хунук хабарни ойим ўзига унча қаттиқ олмас деб ўйлаганди, ўйлаганча чиқди.

— Кейинги ойларда хатинг келмаганидан ўзим ҳам гумонсировдим, — деб қўйди Мавжуда опа. Уғлининг саргузаштини парвосизгина тинглаб ўтирганда, ташқаридан: «Наби!» деган ҳайқириқ эшитилди. Наби чиқиб улгурмасданоқ, худди ёв қувгандай ҳарсиллаб-гурсиллаб Салим кириб келди. Уйга қўпол кўн этиги билан қадам босаётганида, Наби:

— Этикни ечсанг ҳам майли, ўртоқ, — деб йўлини тўсди.

— Оббо, пўримбой-е, пойтахтдан биз, қишлоқиларга маданият ўргатгани келдингми, деймана! — деб этигини ечишга мажбур бўлди. — Нега мени кутмасдан кетиб қолдинг-а! Бувимни хафа қилибсан-да: «Уртоғингга хиёл димоғ пайдо бўптими, ё дастурхонимни назари илмадими, бир пиёла чой ҳам ичмай жўнади» деди.

Наби, уйга шошдим, деб узр сўраркан, Салим:

— Хатойингни тузатиб уйимга борасан, ўртоқларни чақириб бир ўтиришамиз, — деб писанда қилиб олди Салим. — Узинг неча кунга келдинг қишлоққа?

Наби жавоб бериш ўрнига кулиб юборди. Дастурхон тузаётган Мавжуда опа:

— Уртоғинг бутунлай келган, — деб қўйди.

— Ия, ҳе, шу тўғрими, бу қанақа? — Салим ҳеч нарса англамай ўртоғига кўзини жаланглатди.

Бу доли — ғули, бир қоп ёнғоқ, содда ўспирин мактабдошлар ичида Набига энг яқинларидан эди. Утган йил ўрта мактабни битириб, Тошкентга кетадиган бўлганда, «Овора бўлма, оғайни, киролмайсан барибир» деб қайтарганлардан бири ҳам шу эди. Наби ундан сир бекитмоқчи эмасди. Аммо гапни нимадан бошлашни билмай сал иккиланиб турди-да, сўнг деди:

— Менинг қанақа қилиб олий мактаб студенти бўлиб қолганимга ўзинг ҳам ҳайрон бўлиб юргандирсан-а, албатта?

— Бўлмаса-чи, битта менмас, болаларнинг ҳаммаси: «Олий мактабга кираман деганлар сон — мингта, имтиҳон пойгаси жуда зўр, дейишади. Бизнинг Наби Валиев қандай қилиб пойгада ўзиб чиқдийкин, кучини билардик-ку!» дейишади.

— Агар уёғини сўрасанг, ўртоқ, ўзим ҳам кириб қолганимга ҳайрон эдим. «Тўрт», «беш» баҳолиларни ўйлашиб, чертиб-чертиб олганда, биздай ўрта баҳолиларга йўл бўлсин. Мен буни ўқишга бормасданоқ билардим. Дадам билан ойим ҳам билишарди. Ойим бошданоқ: «Қўй болам, беҳуда вақт сарфлаб оворан-сарсон бўма. Шу ердаги ўртоқларинг қатори ишлаб ҳунар орттир. Ҳунар орқасида обрў-иззат топиб кетаётганлар озмунчами. Ўқиш бўлса қочмайди. Ишлаб туриб ҳам илмни оширса бўлади», деганидилар. Лекин дадам бутунлай бошқача фикр юритдилар: «Боласини пойтахтга юбориб ўқитаётганлар биздан ортиқ бўлиб шох-бутоғи борми. Удда қилибди қандини урсин. Бошқаларнинг қўли етган жойга наинки бизнинг қўлимиз етмасин. Интилсак етиб қолар. Биздан ҳам битта олий маълумотли чиқсин-да. Ҳа, ўғлим, ҳаракат сендан, мадад мендан!» деди. Ойим яна: «Нима қиласиз бўмаган нарсага ўзингизниям, болаииям бекор уринтириб» деб қаршилик кўрсатган эди. «Ноумид шайтон. Уёғини менга қўйиб беравер, ўғлингни қанақа қилиб бўлсаям дипломга эга қилсам бўлдими!» деди. Дадам мендан ҳам фикр сўрармикин деб шунча кутаман, ҳеч нарса сўрамайди. Охири ўзим: «Дада, шу ишни кейинга қўйсак, аввал ишласам», дегандим, «Нодон бўма, сени институтга киритиб қўяй десам, нозинг ҳам борми! Бу ерда нима иш қилардинг — кетмон чопасанми, тезак терасанми!» деб жеркиб берди.

(Давоми бор).

• *Кўринг, ҳавас қилинг*

Маҳаллада шодиёна

Яқиндагина ёғиб ўтган ёмғирдан кўчаларнинг асфальт йўллари ярқирайди. Ҳаммаёқ кўм-кўк либосга бурканган. Кишилар байрамлардагидек кийинишиб қаёққадир ошиқишади. Улар билан бирга биз ҳам Боксёрский маҳалласининг чойхонаси томон йўл олдик. Бу ерда катта шодиёна. Унда маҳалланинг ҳурматли кишилари, революция, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранларига янги нусхадаги совет паспортлари топширилади.

...Биринчи бўлиб 83 баҳорни қаршилаётган Ҳусниддин ота Фахриддиновнинг номи жаранглайди. У маҳалланинг энг кекса, ҳурматли қарияларидан бири. Шунинг учун ҳам Киров район ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция полковниги Н. В. Воҳидов унга биринчи бўлиб Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи граждани ҳужжатини топширади.

— Катта раҳмат, — дея ўз миннатдорчилигини билдирди отахон янги паспортни қабул қилиб олар экан.

Х. Фахриддинов узоқ йиллар ишлаб чиқаришда фидокорона меҳнат қилди. Улуғ Ватан уруши йилларида эса душманга қарши курашда бўлди. Эндиликда эса маҳалла комитетининг актив аъзоси сифатида жон куйдириб келяпти.

Ҳусниддин ота билан биргаликда унинг ўғли Рамз Фахриддинов ҳам душманга қарши жанг қилганлардан. Ота-боланинг кўксидаги жанговар орден ва медаллар ана шундан далолат бериб турибди. Шунинг учун отахоннинг ўғлига ҳам паспорт топширилганда бу ерда ҳозир бўлганлар уларни қизғин олқишлашди.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи граждани паспортини шундан кейин Сергей Ильич Закатимов қабул қилиб олади. Кексалик гаштини сураётган бу нуроний отахон ҳам Лениннинг ГОЭЛРО плани асосида барпо этилган Бўзсув ГЭСига пойдевор қўйганлардан бири. У ер қазувчи, бетончи бўлиб ишлаган. Шундан кейин узоқ йиллар Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасида ишлади.

Профессор, Тошкент Давлат медицина институтининг клиникаларидан бирининг мудири Усмон Мираҳмедов, болалар врачи Салима Мираҳмедова, маҳалла комитетининг раиси Турсунали Юсупов ва бошқалар ҳам бирин-кетин ўз паспортларини оладилар...

Шодиёнада ҳаммаси бўлиб маҳалланинг 47 ҳурматли кишисига янги нусхадаги паспортлар топширилди.

К. ҲАМРОЕВ,
В. ЛАПИНА.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти студентларидан ташкил топган «Ором» бадиий ҳаваскорлик коллективи республикамиздаги етук коллективлардан бири ҳисобланади. Унинг репертуари ниҳоятда мазмунли ва ранг-барангдир. Бу студентлар ашула ва рақс ансамблига республикада хизмат кўрсатган артист Эркиной Расулхўжаева раҳбарлик қилаяпти.

СУРАТДА: «Ором» ашула ва рақс ансамбли.

БАҲОР ЮМУШЛАРИ

Токларни хомток қилиш

Токни одатда 2—3 марта кўк хомток қилинади. Биринчи хомток кўк новдаларда, шўралар тўлиқ шакллангандан кейин ўтказилса, иккинчиси ток шўралари мошдек катталашгандан кейин қилинади. Учинчи хомток зарурияти бўлганда, яъни ток тупларида новдалар қалинлашганда, август ойида ўтказилади.

Биринчи хомток новдаларда шўралар пайдо бўлганда ўтказилганлиги учун шўра хомток, иккинчи хомток ғўралар пайдо бўлганда ўтказилганлиги учун ғўра хомток дейилади. Август, сентябрь ойларида ортиқча баргларни ва новдаларни олиб ташлашни пухта барг қилиш ҳам дейилади.

Шўра хомток ўтказишда нималарга аҳамият бериш керак?

Масалан, ток навларининг ўсишига қараб, битта куртакдан кўпинча битта, иккита ёки учтагача новда ўсиб чиқиши мумкин. Бир куртакдан 2—3 тагача новда ўсиб чиқса, албатта биттадан ҳосилли новда қолдириб қолганларини танаси қотмасдан олиб ташланади. Зарури топилганда бир куртакдан ўсиб чиққан 2 та ҳосилли кўк новдани қолдириш мумкин. Шўра хомтокни ҳамма узум навларида бир вақтда ўтказиш шарт эмас. Ҳамма гап шундаки бир йиллик новдаларда шўралар тўлиқ шаклланган бўлиши шарт. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, биз шўра хомтокни қанча кечиктирсак, шунча озуқа моддалар беҳуда сарфланади, ток новдалари қалинлашиб, ортиқча соя пайдо бўлади.

Новдалар катталашиб, пишиб, ёғочланиб қолганда ортиқча новдаларни қўлда олиб ташлаш анча қийинлашади, шўралар майдароқ бўлиб қолади. Шўралардаги гулларнинг кўпчилиги яхши чангланмасдан, тўкилиб кетади. Шунинг учун шўра хомтокни ўтказиш билан бир вақтда намланган чипта ёки юмшоқ полиэтилен пленка билан ток новдаларида қолдирилган ҳосилли ва ҳосилсиз новдалар бир текисда қилиб таралиб бойланади. Ёш кўк новдаларни ишкомларга симбағазаларга ёки сўриларга бойлашда уларни ҳаддан ташқари сиқиб юбормасдан саккизсимон қилиб бойланади.

Шўра хомток ўз вақтида ўтказилган ток тупларида чангланиш процесси яхши ўтади ва узум бошларида кўпроқ ғужумлар пайдо бўлади, натижада ҳосил мўл бўлади. Биринчи шўра хомтокдан кейин токлар обдон гуллаб бўлгандан сўнг ғўралар мошдек бўлганда иккинчи хомток, яъни ғўра хомток ўтказилади. Ғўра хомток ўтказишда шу йилги кўк новдаларнинг барг қўлтиғидан ўсиб чиққан бачки новдалар 15—20 сантиметргача борганда танаси ёғочланиб қотмасдан хомток қилиб олиб ташланади. Бунда ҳамма бачки кўк новдалар бир текисда олиб ташланади ва бир йиллик кўк новдалар иккинчи марта нам чипта ёки полиэтилен плёнкаси билан бойланади.

Ғўра хомток ўтказишда ва шўра хомток ўтказишда битта-яримта қолиб кетган новдаларни ҳам чимдиб олиб ташланади.

М. СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

• *Қизиқ гаплар*

ЭЗМАЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

Нью-Йорк телефон бошқармасидагилар телефон-автомат будкаларига кириб, ҳеч кимга навбат бермай, узоқ гаплашадиган одамларга қарши қандай чора кўришни билмай юрардилар. Бу муаммони мисс Грета Росси ҳал қилди. У бошқармага келиб арз қилди: нега энди телефон будкасини қип-қизил қилиб бўяшмиги. Бунақа будкада одам бир минут ҳам чидаб туролмайди.

Шундан кейин телефон бошқармаси шаҳардаги бутун будкаларни қип-қизил бўёққа бўяпти. Энди сергапларнинг асаби бунга бардош беролмайди. Улар ўз гапларини лўнда қилиб айтиб, будкадан тезда чиқиб кетадилар.

ҚАТТИҚ СТУЛЛАР ҚЎЙИЛДИ

Америкадаги илмий марказлардан бирида конференция залидаги жуда қулай, юмшоқ креслолар ўрнига қаттиқ стуллар қўйилди. Натижа жуда ажойиб бўлди. Ўтказиладиган мажлислар вақти 40 процентгача қисқарди. Олимлар узундан-узоқ кенгашадиган бир неча саноат фирмаларига ҳам ана шу «метод»ни тавсия этишди. У ерда натижа яна ҳам зўрроқ бўлди. Мажлислар 50 процентгача қисқариб, тез ўтадиган бўлди.

«МУРОЖААТ ҚИЛИШГА РУХСАТ ЭТИНГ, ГЕНЕРАЛ ХОНИМ!»

Бундан буён ҳамма француз ҳарбий хизматчилари 54 ёшли Валерия Андрега ана шундай сўзлар билан мурожаат қилишади. Франция армияси тарихида биринчи бор бу ҳарбий врач-аёл бригада генерали деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Валерия Андре француз армиясида 1948 йилдан бери хизмат қилиб келади. Унинг хизмати кўпроқ авиация бўлинмаларида ўтган. Хизмат йилларида у ўзининг медицина ихтисослигидан ташқари ҳар хил самолётлар ва вертолётларни бошқаришни ҳам аъло даражада ўзлаштириб олди. Унга Фаҳрий легионнинг командори деган унвон берилган.

ФИЛ БИЛАН КОБРА ЖАНГИ

Ўргатилган филчанинг уч метрли кобра билан бўлган олишув жанги бор-йўғи бир неча минут давом этди. Фил дарахт тагида эгасининг ухлаб ётган 14 ёшли ўғлини ҳимоя қилиш мақсадида заҳарли илон билан олишувга киришиб кетди. Боланинг ота-онаси воқеадан хабардор бўлишиб, ҳодиса юз берган жойга келишганида уларнинг кўзи ўлаётган филга тушди. Филнинг ёнида эса мажақланган кобра ётарди. Лекин кобра олишув давомида филнинг хартумини бир неча бор чақиб олишга улгурган эди. Бу ҳодиса Ҳиндистоннинг Уттарпрадеш штатидаги қишлоқлардан бирида содир бўлди.

ЕР ОСТИ ОФАТИ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг янги сейсмик районлаш картаси территорияси мамлакатда сейсмик активлиги жиҳатидан биринчи ўринда турадиган Тожикистоннинг қаерига нимани қандай қилиб қуриш керак, деган саволга аниқ жавоб беради. Тожикистон ССР Фанлар академиясининг зилзилабардош қурилиш ва сейсмология институти шу картани тузиб битказди.

Институтнинг директори, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. Ҳ. Неъматуллаев бу янгиликни шарҳлаб бундай деди:

— Карта зилзила бўлиши эҳтимол тутилган зоналарни таърифлайди, ҳар бир зонанинг ҳар қандай нуқтасида уларнинг эҳтимол тутилган кучини кўрсатиб беради. Граждан ва саноат объектларини лойиҳалаш ва қуришда картанинг дастлабки ҳужжат сифатидаги амалий қиммати ҳам мана шунда. Ўрта Осиёда катта Жанубий Тожикистон территориал ишлаб чиқариш комплекси ривожлантирилиши муносабати билан ўнинчи беш йилликда бундай қурилишлар анча кўпаяди.

Олимлар кейинги 20 йил ичида аниқ асбоблар воситасида олиб борилган кузатишларнинг материалларидан, 1895 йилдан бери бўлган кучли зилзилалар тўғрисидаги ҳамма архив маълумотларидан фойдаландилар. Сейсмоген зоналарни ажратиш, зилзила такрорийлигини, сейсмик активлик сўниш хусусиятларини ўрганиш учун ўн мингтадан зиёд ер ости зарарлари тўғрисидаги маълумотлардан фойдаланилди. Янги картани тузиш учун ер пўстлоғи тектоник узилишларини аниқлаш геофизик ва геологик методлари ҳам ишлатилди.

Карта билан бирга ер ости офати даҳшатли кучларининг мураккаб таъсир механизмини тушунтириб берувчи якунловчи катта асар ҳам тайёрланди.

ТАСС.

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

ИШЧИ БЎЛГИМ БОР...

Шу йил Тошкент мактабларининг 8 ва 10-синфларини 28 минг бола битириб чиқади. Ўзбекистон пойтахтида бўлиб ўтган «Касб танлаш ҳафталиги» энди қаерга бориб ўқиш керак, киши чин истеъдодини топмоғи учун минглаб йўлда қайси бирини танлаб юрмоғи керак, ким бўлиш керак — бинокорми, врачми, токарми, пўлат қуювчиси, матбаачими?... деган саволларга жавоб беришда ёшларга ёрдам берди.

Тошкентнинг кинотеатрларида шонли ишчилар синфи тўғрисидаги фильмлар кўрсатилди, парклар ёш мастерларнинг техника ижодиёти виставкаларига ва бадиий ҳаваскорлик концертларига таклиф қилди. 14 мингдан ошиқ ўқувчи саноат корхоналарига бориб, меҳнат пешқадамлари билан учрашди. Минг-минглаб болалар ҳунар-техника билим юртларида ўқиётган ҳамкўрлари билан дўстлашди.

237-мактаб ўқувчилари «Касб танлаш ҳафталиги»нинг якунловчи байрамида бутун синфимиз билан ҳунар-техника билим юртларига ёзиламиз деган қарорга келдилар. 63 ва 69-мактаб ўқувчилари шу ташаббусни қўллаб чиқдилар. 157-мактабнинг 40 ўқувчиси ишчи касби-корларини эгаллашга қарор қилди.

«Ташсельмаш» заводининг электр пайвандчиси, 14-ҳунар-техника билим юртида таълим олган коммунистик меҳнат зарбдори А. Эшмуродов, 9-ҳунар-техника билим юртини битириб шу ерда ишлаб чиқариш таълими мастери бўлиб ишлаётган З. Ортиқова ўз касблари тўғрисида болаларга гапириб бердилар.

Саккизинчи синфни битирувчиларга тантанали вазиятда ҳунар-техника билим юртларига комсомол йўлланмалари топширилди.

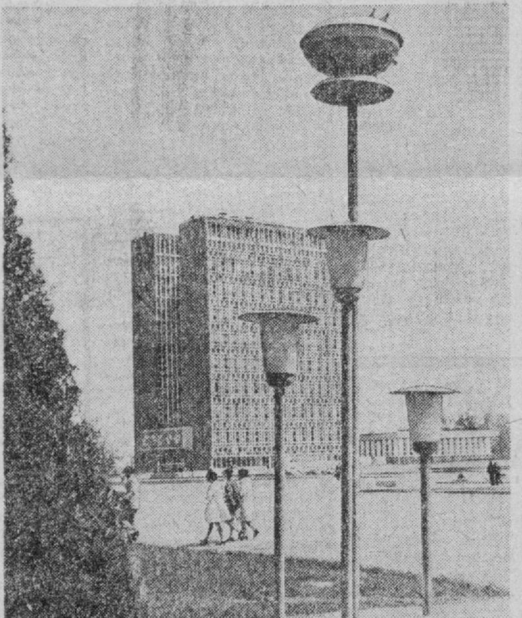

Фотообъективда жонажон шаҳримиз.
СУРАТДА: В. И. Ленин номли Бош майдоннинг манзараси. М. Нуриддинов фотолари.

Ҳамма эътибор берсин

Биз, шаҳар ветеринария ходимлари шу кунларда эътиборимизни уй ҳайвонларини ветеринария назоратидан ўтказишга қаратмоқдамиз. Утган уч ой ичида беш мингдан ортиқ дайди, эгасиз итларни ушлаб топширдик, 84 кишига медицина ёрдами кўрсатилди.

Шаҳарликлар эгасиз итларни йўқотишда ветеринария ходимларига ёрдам беришлари керак. Ваҳоланки, айрим кишилар дайди итларни кўришса, ветеринария пунктига қўнғироқ қилиш ўрнига «ачинишиб», ҳар хил ташландиқ овқатлар билан уларни боқишади. Итларда учрайдиган касалликларнинг аксариятини эгасиз дайди итлар тарқатишини улар ҳаёлларига ҳам келтиришмайди.

Эгасиз дайди итлар одатда боғча-ясли, мактаб, райпишчеторгларнинг савдо тармоқлари атрофида ўралашиб юради. Баъзи маъмурият раҳбарлари бунга аҳамият беришмайди.

Дайди итлар қутириш касаллигидан ташқари ихнакаккоз, цинороз касаллигини ҳам тарқатиши мумкин. Бу касаллик ўта юқумли бўлиб, ўпка, жигар ва мияда шиш пайдо қилади. Дайди ит тишлаши билан вақтни ўтказмай, тезлик билан врачга мурожаат қилиш лозим. Акс ҳолда кўнгилсиз ҳодиса рўй бериши мумкин.

Шота Руставели кўчасидаги 73-уй, 8-квартирада яшовчи В. Вечерковой устидан рўйхатдан ўтказилмаган ит ва мушук боқаётгани тўғрисида шикоят тушган эди. Шикоят юзасидан текшириш ўтказилганда ҳақиқатан ҳам бир ит ва мушукни рўйхатдан ўтказмасдан олти ойдан буён боқаётгани аниқланди. Вечерковойнинг айтишича, ит ва мушук ҳар кимнинг ташландиқ овқатларни еб подъезднинг зинаси тагида ётиб юрган. Шу йил январь ойида ит ва мушукка раҳми келиб, уларга иссиқ уйдан «бошпана» берган.

Бу раҳмдиллик эмас. Балки, ветеринария бўлимидагиларни чалғитишдир. Биз кишиларнинг саломатлигини сақлаш учун тинмай кураш олиб борсагу, баъзилар дайди итларни биздан яшириб юрсалар, бу албатта ветеринария қоидаларига бўйсунмасликдир.

Ҳар бир оила фақат битта ит ва мушук сақлаши мумкин. Давлат уйларида яшовчиларга эса турар жой органларининг ижозати билангина рухсат берилади. Янги олинган итлар беш кун ичида, кучуклар эса бир ойлигида рўйхатдан ўтказилиши шарт. Бу қоида ва тартибга ҳар бир ит ва мушук эгаси қаттиқ риоя қилиши шарт. Акс ҳолда уларнинг ит ва мушуклари олиб кетилади.

Итларни алоҳида ажратилган жойда маҳкам боғланган ҳолда сақлаш керак. Уларни узун бўлмаган арқонга боғлаб, тумшуқбанд кийгазиб, ЖЭКлар, ЖКОлар ва идораларнинг уй бошқармалари томонидан белгиланган жойлардагина сайр қилдириш мумкин.

Агар ит ва мушуклар ечиб қўйилиб, назорат қилиб турилмаса, бўйинбоғ ва тумшуқбанди бўлишига қарамай ўз эгаларисиз кўча ва майдонларда, парк ва хиёбонларда, ҳовли ва бошқа жамоат жойларида пайдо булиб қолса, у дайди ит сифатида олиб кетилади. Утган йили ана шундай ўн олти минг дайди ит ушланди.

Фактлар шуни кўрсатиб турибдики, дайди итларни йўқотиш фақат ветеринария ходимларининггина иши бўлмай, балки жамоатчиликнинг ҳам ишидир. Қутириш касаллиги асосан дайди итлардан кўп тарқалади. Биз ундан сақланишимиз керак.

Ҳар бир киши, бутун жамоатчилик дайди итларни овқат қолдиқлари билан боқиш ўрнига, бу ҳақда шаҳар ва район ветеринария бўлимларига хабар қилиши керак. Бу билан биз шаҳримиз санитария ҳолатини яхши сақлаган, одамларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилган бўламиз.

М. ҲАСАНОВ,
Фрунзе район ветеринария бўлимининг бошлиғи.

А. ИКРОМОВ,
район санитария-эпидемиология станциясининг бошлиғининг ўринбосари.

Н. БОЙМАТОВ,
врач.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КИНО

3 МАЙДА

Фарзандлар замонаси — САНЪАТ САРОЙИ (18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (18.30, 21), «ҚОЗОҒИСТОН» (19), «ЎЗБЕКИСТОН» (18, 20, 21.30), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (18.30), «МИР» (17, 20), «МОСКВА» (18.30), «ДРУЖБА» (17, 20).

Лондонлик киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (18, 20), «КЎКЧА» (17, 19, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 20, 21.30), «ДРУЖБА» (19, 21), «ҚОЗОҒИСТОН» (17, 21).

Ҳисоблаб чиқарилган бахт — НАВОИЙ номли (кечқурун), «ПИОНЕР» (17, 19, 21), «МОСКВА» (21).

Бош оққан томонга — «ВОСТОК» (18, 20, 21.30), «ТИНЧЛИК» (17, 19, 21), «МОСКВА» (21).

Афоня (ўзбек тилида) — Ғ. ҒУЛОМ номли (17, 19, 20.30).

Япония ҳалокати — «НУКУС» (17, 19, 21).

Куз — «ЯНГИОБОД» (17, 19, 21).

Қордаги уч киши — С. РАҲИМОВ номли (18, 20, 21.30).

4 МАЙДА

Фарзандлар замонаси — САНЪАТ САРОЙИ (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (11, 12.30, 16, 18.30, 21), «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19), «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 16, 18.30), «МИР» (11, 14, 17, 20), «МОСКВА» (11.30, 16, 18.30), «ДРУЖБА» (13, 14, 16, 17, 20).

Лондонлик киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20), «КЎКЧА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ДРУЖБА» (11, 12, 19, 21), «ҚОЗОҒИСТОН» (13, 17, 21).

Ҳисоблаб чиқарилган бахт — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ПИОНЕР» (17, 19, 21).

Бош оққан томонга — «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21), «МОСКВА» (10, 14, 21).

Афоня (ўзбек тилида) — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 13, 15, 17, 19, 20.30).

Япония ҳалокати — «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Куз — «ЯНГИОБОД» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Қордаги уч киши — С. РАҲИМОВ номли (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ
Мустақил равишда таълим олаётганларга
УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИДА ТЎЛИҚ ВА ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАЖМИДА БИР, ИККИ ЁКИ УЧ МУДДАТДА ЭКСТЕРН РАВИШДА ИМТИҲОН ТОПШИРИШЛАРИ МУМКИНЛИГИНИ

БИЛДИРАДИ

ИМТИҲОНЛАР — ўзбек ва рус тилларида қабул қилинади.

АРИЗАЛАР — 7 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 6-уй, 3-қават.

КИТОБХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
3—9 МАЙ КУНЛАРИ
ОММАВИЙ-СИЁСИЙ АДАБИЁТЛАР ҲАФТАЛИГИ УТКАЗИЛАДИ

Бугун

НАВОИЙ ТЕАТРИ ОЛДИДАГИ АЛЛЕЯДА
КАТТА КИТОБ БОЗОРИ ОЧИЛДИ

Китоб бозорида марксизм-ленинизм классиклари ҳақидаги адабиётлар, КПСС XXV съезди қарорларини пропаганда қилувчи адабиётлар, партия ўқуви системаси пропагандистлари ва тингловчилари учун адабиётлар, комсомол ва касаба союз ходимлари, ўқитувчилар, олий ўқув юртлари студентлари ва билим юртлари ўқувчилари, мактаб ўқитувчилари ҳамда оммавий китобхонга мўлжалланган адабиётлар намойиш қилинади.

ШУ ЕРДА 1977 ЙИЛДА «ПОЛИТИЗДАТ» ЧИҚАРАДИГАН АДАБИЁТЛАРГА ОЛДИНДАН БУЮРТМАЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ МУМКИН.

Ҳафталик давомида партия ветеранлари, партия ва комсомол ходимлари, «УЗБЕКИСТОН» нашриёти хизматчилари билан учрашувлар ўтказилади.

КИТОБ БОЗОРИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!
«ТАШОБЛКНИГОТОРГ».
ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМСОМОЛ КОМИТЕТИ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

3 МАЙ — ДУШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик олтин даврим». (ўзб.). 19.05 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Қишлоқ ҳаёти» программаси (рус.). **Москва кўрсатади.** 19.30 «Социалистик мусобақа кундалиги». Кўрсатувда Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс иштирок этади. **Тошкент кўрсатади.** 20.15 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). **Ўзбек тилида:** 20.30 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Энг ёруғ уй». Ҳужжатли фильм (рус.). 21.30 «Ғазал кечаси». Кўрсатувни шоир Эркин Воҳидов олиб боради. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Шашмақом» Телевизион музикали фильм. **Москва кўрсатади.** 23.35 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — МАСК. 2-тайм. «ДИНАМО» Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.30 «Май қўшиқлари». Ёш ижрочилар концерти. Таллиндан олиб кўрсатилади. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». **Тошкент кўрсатади.** 19.30 «Кинокўзгуда — ҳаёт» (рус.). **Москва кўрсатади.** 20.15 «Белоруссия ССР халқ рақс ансамбли». Фильм-концерт. 20.55 «Менинг ишим». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Менинг ишим». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

Учинчи программа. 17.00 дан Душанба кўрсатади.

4 МАЙ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Менинг ишим». Телевизион бадиий фильм. 1-2-сериялар. 15.00 «Меҳнатинг — иқболинг». Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.10 «Биз табиат билан танишамиз». 16.30 «СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари». 17.00 «Ёзувчи Ю. Бондарёв ижодининг саҳифалари». 18.00 «Ихтирочи». **Тошкент кўрсатади.** 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Камалак» клуби (ўзб.). **Рус тилида:** 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «Партия планлари — халқ планлари». Экранда — «Ўзбекшахтастрой» тресги. **Ўзбек тилида:** 20.00 А. Навоий номли Ўзбек Давлат Академик Катта опера ва балет театри артистларининг концерти. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Илҳом». Телевизион альманах. Бухоро область ёзувчилари бизнинг меҳмонимиз. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Пилла бизнинг бойлигимиз». 22.50 «Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтган IX Бутуниттифоқ кинофестивалининг якунлари». Кинокўрсатув (рус.). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 11.30 «Шекспир яратган барҳаёт образлар». Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Эрта тонгда. Бадиий фильм. 17.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. «Олий ўқув юртида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш» (рус.). **Москва кўрсатади.** 18.30 «Бор экан да, йўқ экан». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Ўрмон қиссаси». Музикали эртак. 19.30 «Колхоз раиси». Телевизион очерк. 20.00 Лирик қўшиқлардан концерт. М. Пахоменко ва Б. Зокиров куйлайди. 20.30 Ҳужжатли фильм. 20.45 «Балли қизлар!». Москва ёш кутубхоначиларининг конкурси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 Матбуот кунига бағишланган санъат усталарининг концерти. 00.25 Янгиликлар.

Учинчи программа. 18.55 дан. Тошкент кўрсатади.

Тошкент оқшоми 4 бет.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ, 26-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

3 МАЙ, 1976 й.

Р—01354. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64570. Нашр В—3080.